

Koolstoflandbouw

Het CO₂-platform Claire pioniert om van koolstofopslag in de bodem een verdienmodel te maken. ▶ P. 28

Actueel van 't veld

Tijd om uit te kijken naar de laatste behandeling, die zowel de aar als het laatste blad beschermt. ▶ P. 10

Guy Vandepoel: “De toenemende diversiteit aan bedrijfsvormen vertegenwoordigen, wordt een grote uitdaging.” ▶ P. 7

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Filip Vandaele ▶ P. 48

“Wij kunnen het gezicht achter onze groenten laten zien”

Uiterst doeltreffend tegen valse meeldauw

 Orondis[®] Plus

 Ortiva[®]

Zacht voor het gewas

Hard tegen valse meeldauw en bladvlekkenziekte

syngenta[®]

Syngenta Crop Protection NV, Technologiepark 30, 9052 Gent-Zwijnaarde.
Tel. +32 (0) 9 210 17 60, www.syngenta.be.

Syngenta biedt diverse oplossingen die telers helpen hun bedrijfsvoering verantwoord te optimaliseren.
Zie www.syngenta.be/stewardship

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.
©/TM Registered Trademark of a Syngenta Group Company.

In dit nummer

- Van de week**
- 5 50 jaar vakgroepwerking
- Actualiteiten**
- 8 Vakgroep Groenten
- 9 Actieplan voor meer welbevinden
- 10 Negatieve berichtgeving gewasbescherming
- 11 Europa in 't kort
- PAS-dossier**
- 12 Mathieu Steensels hoopt op veel bezwaarschriften
- De markten**
- 14 Commentaar bij de prijzen van granen, groenten en fruit
- Gewasbescherming**
- 16 Ziektebehandeling in granen
- 19 Bestrijding coloradokever
- Sociaal nieuws**
- 21 Sancties bij onzorgvuldig omgaan met Dimona
- Dossier**
- 22 Klimaatlim boeren
- Evenement**
- 31 Wijnbouwbeurs Vi-Tec
- Veehouderij**
- 32 Pluimveeseminarie Agridagen
- Regio**
- 37 Agenda
- 38 Nieuws uit de provincies
- Boer in de kijker**
- 48 Filip en Kaat Vandaele-Vandepitte uit Oostnieuwkerke

Dossier Klimaatlim boeren

De boer heeft als taak om de eigen ecologische voetafdruk te verminderen, maar kan tegelijkertijd ook CO₂ opslaan als dienst naar de maatschappij.

PAS-dossier

Mathieu Steensels melkt 120 koeien in het Limburgse Kinrooi. De koeienstal dateert al uit de tijd van Mathieus grootvader, maar vernieuwen zit er in het huidige onzekere kader niet in.

Coloradokever gespot
De eerste coloradokevers zijn begin mei gespot. Het beste moment voor bestrijding is wanneer (de eitjes uitkomen en) de larven vraatschade veroorzaken.

19

“We hebben vertrouwen in de grondige wetenschappelijke evaluatie van gewasbeschermingsmiddelen.”

**Pieter Van Oost, adviseur
Plantaardige productie ▶ P. 10**

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

“Enkel met een krachtig signaal in het openbaar onderzoek PAS kan het tij gekeerd worden.”

‘Lobbymachine Boerenbond tegen stikstofakkoord draait op volle toeren’

Enkele weken geleden pakte een krant uit met deze kop. Met alle acties die we met z'n allen de laatste maanden op poten hebben gezet, zou je dat inderdaad zo kunnen stellen. En dat is ook wat we aan jullie verplicht zijn. Als we als landbouworganisatie niet in actie komen tegen zo'n ingrijpend beleid – dat daarbovenop ook nog eens gestoeld is op juridisch drijfzand, waardoor de sector in nog meer onzekerheid dreigt te verzeilen – wanneer dan wel? Onze acties hebben voorlopig hun doel niet gemist. Jullie verhalen hebben de waanzin van dit PAS een gezicht gegeven en heel wat mensen doen beseffen welke gevolgen dit kan hebben. Toch telt er officieel maar één ding: bezwaren in het openbaar onderzoek. Nu de voorjaarswerkzaamheden stilaan achter ons liggen, merken we dat heel wat van jullie achter de computer kruipen om via onze bezwarentool een bezwaarschrift op te maken. Ook aan diegenen die dat nog niet deden, een warme oproep om hier werk van te maken. Enkel met een krachtig signaal in dat openbaar onderzoek kan het tij gekeerd worden. En dat dat nodig is, dat weet elk van jullie.

Waar blijft de stopzettingregeling voor de varkenssector?

De rentabiliteit in de varkenssector evolueert de laatste weken opnieuw ongunstig. Door een terugval in de vraag naar varkensvlees slabakt de prijsvorming. De combinatie met een verdere stijging van de voederkosten duwt de sector terug in de rode cijfers. Ook de zeugenhouders hebben het moeilijk. De biggenprijzen zakken verder weg, doordat de mesters aarzelen om hun stallen op te vullen. Zij vrezen dat er de komende ronde niets te verdienen valt. Een aantal varkenshouders kijkt uit naar de opkoopregeling om hun verlieslatende bedrijfsvoering te stoppen. We vragen dat deze opkoopregeling er nu snel komt – zoals beloofd. Uiteraard lost dit de slechte prijsvorming niet op. Maar het kan wel een oplossing zijn voor individuele varkenshouders, die ervoor kiezen om de sector te verlaten. En ook voor de blijvers kan dit wat perspectief bieden, op voorwaarde

dat de stikstof die hiermee uit het bad loopt verrekend wordt in de toekomstige taakstelling van de sector. Bijkomend blijft de urgentie groot om de uitdagingen van de sector aan te pakken binnen het forum van de recent opgerichte brancheorganisatie PORK.be. Er moeten dringend keuzes gemaakt worden welke richting we uit willen met de Vlaamse varkenshouderij. Het is beter om als sector zelf te sturen, in plaats van gestuurd te worden!

Minister Somers erkent belang lokale energiegemeenschappen op het platteland

Boeren zijn niet het probleem in het klimaatvraagstuk, maar net de oplossing. Ze kunnen de motor zijn in de energietransitie, die de CO₂-uitstoot als belangrijkste oorzaak van klimaatverandering moet terugdringen. Lokale energiegemeenschappen blijken een beloftevolle strategie om de energietransitie op het platteland uit te rollen. Dit is iets waar minister Somers zich ook hard voor maakt en waarvoor Boerenbond hem mocht verwelkomen op het fruitbedrijf Vandervelpen in Bierbeek. Binnen een energiegemeenschap verdelen burgers onderling hun hernieuwbare energie. Dat boeren hier ook een rol in kunnen spelen bewijzen de energiecoöperaties van Bocholt en Halnet. Minister Somers is blij met dergelijke voorbeelden en steunt opschaling ervan door bijkomende financiële middelen te voorzien voor nieuwe energiegemeenschappen. Hoe meer lokale betrokkenheid bij de productie van hernieuwbare energie, hoe beter! Door hun dakoppervlaktes aan te wenden voor het opwekken van energie, zorgen boeren voor vergroening van de geleverde elektriciteit, helpen ze mee aan de energiebevoorrading die tegenwoordig onder druk staat en creëren ze lokaal draagvlak. Daarbij is een goed wettelijk kader nodig dat energiedelen mogelijk maakt en het economisch voordeel van zowel leverancier als afnemer waarborgt. Rechtszekerheid is doorslaggevend voor initiatieven rond hernieuwbare energie.

voorzitter@boerenbond.be

50 jaar vakgroepwerking

Vakgroepen als antwoord op toenemende specialisatie

In 2022 is het vijftig jaar geleden dat met vakgroepen werd gestart binnen Boerenbond. Dat kaderde in de herstructurering, die Boerenbond doorvoerde in 1972. Voordien waren zowel boeren als niet-boeren lid van de boerengilde. Door de herstructurering gingen de bedrijfsgilden puur beroepsgericht werken, terwijl de niet-land- of -tuintbouwers lid werden van Landelijke Gilden. Daarnaast kwam dan de structuur van de vakgroepen. Een jubileum vieren kan niet zonder even terug te kijken. Maar we staan vooral ook stil bij hoe de vakgroepen nu werken en blikken zelfs vooruit.

Patrick Dieleman / Illustraties: Joris Snaet

In het groeiproces dat de Boerenbond gedurende één eeuw heeft doorgemaakt, vormt de structuurhervorming die op 1 januari 1972 van kracht werd een cruciale schakel, lezen we in de Kadoc-studie ‘Ieder voor Allen’

– het standaardwerk over de geschiedenis van Boerenbond van Leen Van Molle, dat in 1990 werd uitgegeven naar aanleiding van 100 jaar Boerenbond. De (ondertussen emeritus) gewoon hoogleraar Sociale Geschiedenis van de

Nieuwste Tijd schrijft dat hervormingsproces toe aan de zich onder impuls van het Europees landbouwbeleid wijzigende bedrijfsstructuur. ‘Modernisering van de bedrijfsuitrusting, innovatie en specialisatie waren aan de orde van de dag. In die context was de beschikbaarheid van hooggespecialiseerde voorlichting en bedrijfsadvies van wezenlijk belang ... De oude parochiale boerengilden voldeden niet aan de vereiste van gespecialiseerd bedrijfsadvies.’ Het was onmogelijk om individueel aangepaste voorlichting te verschaffen aan meer dan 1300 kleinschalige gilden, die waren samengesteld uit een gemengde groep van akkerbouwers, groot- en kleinveehouders, tuinders én niet-agrarisch actieven. Het aandeel niet-boeren in ▶

de boerengilden werd in 1967 al geraamd op 24%. Op de achtergrond speelde ook een enorme maatschappelijke omwenteling mee: 'De post conciliaire openheid na Vaticanum II leidde tot het herdenken van de verhouding Boerenbond-Kerk. De geleidelijke vervaging van de kloof tussen stad en platteland en het vervagen van het standenonderscheid op het platteland zelf, dwongen de Boerenbond ertoe zich te bezinnen over de toekomst van de standsorganisatie.'

Uitgesplitste organisatie

Het hervormingsproces werd in het najaar van 1966 ingezet onder impuls van voorzitter Constant Boon en algemeen secretaris Jan Hinnekens en leidde tot de goedkeuring door de Bondsraad in oktober en november 1971 van de nieuwe Grondkeure. Die hervormde de organisatie fundamenteel. Er werd een dubbele structuur gecreëerd met enerzijds een ruime Landelijke Beweging, die zou openstaan voor de hele landelijke bevolking (Landelijke Gilden, KVLV en KLJ) en anderzijds een zuivere beroepsorganisatie van boeren en tuinders, samengesteld uit bedrijfsgilden, Agrakringen en Groene Kring-afdelingen. Bovendien werd de mogelijkheid geopend om gespecialiseerde bedrijfsgilden te vormen, die gegroepeerd werden in vakgroepen per sector: akkerbouw, rundvee, dierlijke veredeling (varkenshouderij en pluimvee) en tuinbouw. Een en ander was vrij vlot te verteren voor de leden, omdat de leden van de beroepsorganisatie statutair automatisch ook lid werden van de landelijke beweging. Van Molle stelt dat deze hervorming ook leidde tot een verregaande democratisering van de besluitvorming, door de trapsgewijze vertegenwoordiging van de plaatselijke afdelingen in arrondissementen, provinciale en centrale bestuurs- en adviesorganen. 'Het systeem getuigde van een grotere openheid naar de basis toe, waarbij vooral de inspraak van de producenten werd versterkt.'

En Boerenbond nu

Heel veel actuele dossiers stonden ook toen al op de agenda, leest Hoofdbestuur lid Guy Vandepoel in de verslagen uit de beginperiode "Denk aan de afzetcoöperaties in groenten en fruit, de prijsvorming, de impact op omgeving en milieu ... Ik denk dat de mestwetgeving het meest aanwezig dossier zal geweest zijn in 50 jaar vakgroepwerking." Ook discussies over de gewenste evolutie van de sector en de toekomstige uitbatingsvorm van de bedrijven zijn veelvuldig terug te vinden in die eerste verslagen. Guy citeert uit een verslag uit 1973: 'Er moeten duidelijke beleidslijnen komen, die familiale bedrijven een duidelijke voorsprong geven op industriële bedrijven.' De opschaling van de bedrijven in die tijd was niet meer tegen te houden. "Het is duidelijk waarom in die periode gestart werd met de vakgroepwerking", concludeert Guy. "Als je de ambitie hebt om de boeren te vertegenwoordigen, moet je alle specialisaties aan boord kunnen houden. De analyse die aan de basis lag en die nog altijd standhoudt, is dat Boerenbond alleen maar zeggenschap kan hebben als we alle kikkers in dezelfde kruiwagen kunnen houden. Met het model met enerzijds de horizontale werking via provinciale besturen en anderzijds de verticale werking via vakgroepen hebben we ook de laatste jaren de vuurproef kunnen doorstaan om gezamenlijke standpunten in te nemen in belangrijke discussies. Daarbij is het belangrijk dat je geen tegengestelde standpunten krijgt tussen sectoren. Dat is het spel dat moet gespeeld worden op het vlak van gemeenschappelijke belangenbehartiging. Dat is niet gemakkelijk geweest, denk ik, maar we zijn daar wel in geslaagd."

Iedere sector in het Hoofdbestuur

Hiervoor kon je al lezen dat oorspronkelijk gestart werd met vier vakgroepen. Daaruit blijkt dat men de sectorspecialisatie in het begin wat schoorvoetend integreerde in de werking. Daaronder zaten wel een aantal subvakgroepen en werkgroepen. Bij de statutenwijziging van 1994 is de vakgroep Vleesvee er als laatste bijgekomen.

"In de loop der jaren hebben alle sectorvakgroepen dus een volwaardig statuut gekregen en een vertegenwoordiging in het Hoofdbestuur", legt Vandepoel uit. "Er is niet alleen een directe vertegenwoordiging. Over iedere vakgroepvergadering worden ook de belangrijkste aandachtspunten gerapporteerd in het Hoofdbestuur."

Actieve land- en tuinbouwers bepalen standpunt

"We slagen er telkens weer in om vanuit de verschillende provincies en kringen tot een breedgedragen standpunt te komen", ervaart Guy. "Ik hecht er ook veel belang aan dat met het oog op de discussies om tot een gedragen standpuntvorming te komen in de sectorvakgroep, alles goed voorbereid wordt in de provinciale vakgroepen. Daarin is de rol van de themagroepen niet onbelangrijk. Onze consulenten – de secretarissen van de provinciale vakgroepen – vergaderen geregeld in themagroepen met hun collega's uit dezelfde sector en medewerkers van de studiedienst. Op die manier worden de vakgroepen gevoed met alle actuele en noodzakelijke informatie, zodat we efficiënt kunnen werken om een gedragen besluitvorming te bereiken. We willen er blijvend op inzetten om die ondersteuning te kunnen aanbieden. Dat is een absolute prioriteit." De samenstelling van de sectorvakgroepen weerspiegelt ook de ruimtelijke spreiding van die specifieke specialisatie. "Dat faciliteert het doorstromen van wat leeft aan de basis, zodat we een correct beeld van de sectorproblematiek krijgen in de sectorvakgroepen. Heel dat opzet zorgt voor gefundeerde standpunten die bepaald worden door actieve boeren en tuinders. De laatste jaren hebben we ook opnieuw meer aandacht voor de economische situatie in de sectoren, zoals dat ongetwijfeld ook in de beginjaren het geval was. Ondernemerschap wordt de laatste tijd actief en bewust op de agenda gezet. Het is belangrijk dat bedrijfsleiders inzicht hebben vanuit de bedrijfsstructuur en de economische situatie, om te anticiperen

op de toekomst en te sturen welke richting we als sector uit moeten", stelt Guy overtuigd.

Vakgroepprioriteiten

Het is interessant om een inkijk te hebben in de werking van de verschillende sectorvakgroepen. "Ik maak alle vergaderingen van de sectorvakgroepen mee, vaak erover dat de juiste zaken op de agenda komen en kan de vakgroepen ook informeren over de zienswijze van andere vakgroepen. Daardoor heb ik ook een heel goeie inkijk langs de achterkant in de interne keuken van sectoren. Ik stel vast dat naast de klassieke dossiers zoals GLB, MAP en PAS heel veel problematieken gelijklopend zijn in verschillende sectoren. Denk maar aan het functioneren van de keten, de verdeling van de marges in de keten, de toenemende risicogevoeligheid, problemen met markttoegang en export ... Het is belangrijk dat elke sectorvakgroep probeert om los te komen van de waan van de dag om echt structurele veranderingen te realiseren. Het volstaat niet om de actuele dossiers achterna te lopen, onze opdracht is ook om vooruit te kijken. Dat is een permanent spanningsveld. Uiteraard vragen actuele dossiers als PAS en MAP de nodige aandacht. In 2018, bij aanvang van de huidige bestuursperiode, heeft elke sector prioritaire dossiers en actiedomeinen vastgelegd. Nu we stilaan het einde van de bestuursperiode naderen, valt het me op dat we heel wat van die actiedomeinen kunnen afvinken. Heel wat vakgroepen werken aan het beter organiseren en structureren van de keten. De oprichting van brancheorganisaties Milk.be, Belpotato, Belbeef en PORK.be zijn daar mooie voorbeelden van. Het is belangrijk voor de toekomst van sectoren dat we die ketenwerking gesmeerder en georganiseerd kunnen laten verlopen. We hebben vaak gemeenschappelijke belangen in de keten, die anders ondergesneeuwd geraken. We kunnen als sectorvakgroep echt wel het verschil maken."

Weerspiegeling van toenemende diversiteit

Persoonlijk ben ik ook heel fier op onze biowerking. We hebben geen aparte sectorvakgroep bio, maar onze 'werkgroep Bio' staat wel hiërarchisch op hetzelfde niveau als de sectorvakgroepen. We zijn erin geslaagd om bio op een structurele manier aan bod te laten komen in de sectorvakgroepen, met wederzijds respect voor de beide teeltwijzen. Dat heeft geloond en de kloof tussen gangbaar en bio verkleind. Onze motivatie om van bio geen aparte vakgroep te maken is dat anders andere groepen met een specifieke productie, denk bijvoorbeeld aan bedrijven met thuisverkoop, ook een aparte vakgroep zouden willen. Bio zit over de sectoren heen. Het is zeker een uitdaging voor de toekomst om in te spelen op de toenemende diversiteit binnen de sectoren, en die kan bijzonder groot zijn. In de melkveehouderij, bijvoorbeeld, heb je biomelkvee, grasboeren, bedrijven op grote schaal, kortekeutenbedrijven ... Die diversiteit vanop het terrein moet zich weerspiegelen in de samenstelling van de vakgroep, anders kan er nooit een representatief standpunt bepaald worden!"

Bijsturen om efficiënter te werken

En we blijven niet stilstaan. Dankzij corona hebben we ondertussen ervaring opgedaan met digitaal vergaderen. Volgens Guy wordt dit zeker een blijver. "Een nadeel is dat je online minder voeling hebt met het sentiment in een vergadering. Op een fysieke vergadering kan je onmiddellijk zien hoe de mensen reageren, als je een voorstel doet. Maar het digitaal overleg is zeker een goed medium om onze vakgroepleden snel te activeren en snel een standpunt te hebben in een specifiek dossier. Het is zeker de bedoeling om fysieke vergaderingen af te wisselen met digitale vergadermomenten. We hopen op die manier de vereiste tijdsinvestering te kunnen verminderen voor onze bestuursleden." ■

Guy Vandepoel

Lid Hoofdbestuur
guy.vandepoel@boerenbond.be

Bestuursverkiezingen

"Het zal een hele uitdaging blijven om alle provinciale vakgroepen te blijven bemannen met bestuurders die vanuit hun bedrijfservaring kunnen 'trancheren' in de uitdagingen waar hun sector voor staat en doorstromen naar de sectorvakgroepen. Daarbij is verjonging cruciaal. In die zin zijn onze vijfjaarlijkse bestuursverkiezingen belangrijk. Ik ben fier dat we ook op dat gebied klaar zijn voor de toekomst. Ik denk dat de gemiddelde leeftijd van onze bestuursleden een stuk lager ligt dan de gemiddelde leeftijd van de bedrijfsleiders in de sector die ze vertegenwoordigen. Dat willen we zeker blijven veiligstellen in de toekomst. Vandaar ook onze oproep naar jonge actieve leden om te participeren in de bestuurswerking en zich kandidaat te stellen"

"Het wordt een uitdaging om binnen de vakgroepen de toenemende diversiteit aan bedrijfsvormen te vertegenwoordigen."

Vakgroepen in beweging

Groenten | Maatregelen voor te hoge energieprijzen

Tot voor de energiecrisis maakten de energiekosten voor warmekasteelten al 60% van de variabele kosten uit voor de productie van vruchtgroenten. Maar ook voor iets koudere teelten bedroegen de energiekosten al snel 30% van de variabele kosten. Op vraag van de sectorvakgroep Groenten had Boerenbond een gesprek met de CEO van Engie België om te zoeken naar duurzame oplossingen. Boerenbond heeft daar vernomen dat het bijzonder moeilijk is om bestaande contracten te heronderhandelen. Toch gaf Boerenbond Engie mee dat het belangrijk is alle vragen individueel grondig te bestuderen. Engie stuurde vooral aan op de overbruggingsleningen en waarborgregelingen die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt. Ook was er aandacht voor de vraag van de Belgische overheid om op Europees niveau

de gasprijzen te bevrozen. Boerenbond kan deze vraag enkel steunen als er in de contracten heel duidelijk aandacht is voor de verhouding tussen de aankoopprijs van gas en de verkoopprijs van elektriciteit. Wel is er het engagement van Engie en Boerenbond om elkaar op regelmatige basis terug te zien om de situatie van zeer nabij op te volgen. Beleidsmatig vraagt Boerenbond om geen aardgasheffing in te voeren en om de beslissing over de afschaffing van warmtekraachtcertificaten te herzien. De sectorvakgroep is alvast klaar voor een degelijke inbreng in het traject rond energie binnen de glastuinbouw dat wordt opgestart door het Departement Landbouw en Visserij. Samen met andere stakeholders gaan we op zoek naar bijkomende klimaatneutrale en duurzame technieken en technologieën. Een oefening die we al goed voorbereid hebben met expertise uit Vlaamse praktijkcentra en Nederlandse kennisinstellingen.

Groenten | Oplossing voor incidenten met gewasbeschermingsmiddelen

Mede op vraag van Boerenbond ontwikkelt het FAVV een overeenkomst over de opvolging van incidenten gelinkt aan gewasbeschermingsmiddelen. Groentetelers mogen niet het slachtoffer zijn van problemen tijdens de productie of distributie van gewasbescherming. De ambitie is tot een sterke overeenkomst te komen die gedragen wordt door meerdere partners in de keten: FAVV, Belplant, Phytodis, Boerenbond, ABS, VBT en mogelijk nog andere toe te voegen partners. Sectorvakgroep Groenten onderschrijft het doel van de overeenkomst, namelijk door middel van concrete engagementen, de samenwerking te vergemakkelijken en de opvolging van non-conformiteiten die bij offici-

ele controles en autocontroles van gewasbeschermingsmiddelen zijn geïdentificeerd, te bespoedigen om zo de voedselveiligheid te waarborgen en de negatieve gevolgen voor de gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum te beperken. De sectorvakgroep is in het kader van deze overeenkomst vragende partij om jaarlijks inzicht te krijgen in de resultaten van de analyses die gebeuren op gewasbeschermingsmiddelen, ofwel via de autocontrole ofwel via de officiële controles.

Groenten | Biocidenlicentie integreren in fytolicentie

Sectorvakgroep Groenten nam kennis van de ontwerpwetgeving die leidt tot een verplichte opleiding voor professionele gebruikers van biociden. Een professionele gebruiker is hij die in het kader van zijn professionele activiteiten biociden gebruikt. Professioneel gebruik is het gebruik van een biocide in het kader van een professionele activiteit waarvoor gebruik van een biocide integraal deel uitmaakt van het beroep. De sectorvakgroep vraagt om deze opleiding enkel verplicht te maken voor gebruik bij derden, land- en tuinbouwbedrijven zouden zo buiten de scope moeten blijven van deze verplichte opleiding. Aanvullend vraagt de sectorvakgroep een vrijstelling voor gebruikers onder een bepaalde hoeveelheid omdat de gebruikte dosissen op onze bedrijven zeer beperkt zijn. En als er toch een verplichte opleiding moet komen, dan is het absoluut wenselijk dat deze geïntegreerd wordt, eventueel als een verplicht te volgen module, in de fytolicentie-opleiding. ■

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige productie, Studiedienst Boerenbond

www.boerenbond.be/ sectorvakgroepen

#Boerentrots ging de boer op met Maureen

#BOERENTROTS Boerendochter en presentatrice Maureen Vanherbergen is zot van lasagne, en zeker als ze die zelf kan maken. Maar geen zalige lasagne zonder kraakverse producten van onze Vlaamse boeren! Daarom namen we Maureen mee de boer op en ontdekte ze bij tomatenteler Kevin Pittoors en bij veehouder Bert Van Kelecom met hoeveel passie boeren elke dag gaan voor het lekkerste product op ons bord.

Volg het op sociale media

In een leuke video tonen we Maureens boerenavontuur en zo kunnen we via haar socialemediakanalen een nieuw publiek bereiken en hen #boerentrots maken. Wil jij ook graag zien hoe Maureen haar dag beleefde? Check het op onze sociale media of surf naar www.boerentrots.be/maureen en bekijk het zelf. ■

Bron: Boerentrots

Geen zalige lasagne zonder kraakverse producten van onze Vlaamse boeren!

Actieplan voor meer 'Welbevinden van landbouw(st)ers'

WELZIJN Vlaams landbouwminister Jo Brouns lanceerde het actieplan 'Welbevinden voor de land- en tuinbouw'. Tientallen partners ondersteunen het initiatief. Ook Boerenbond schaaft zich volledig achter het plan. "Meer dan ooit hebben we aandacht voor de sociale en mentale aspecten die samengaan met de uitbating van een land- en tuinbouwbedrijf", duidt Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens. "99% van wat we bij Boerenbond doen, staat in het teken van het welzijn van onze leden. Via onze campagnes, dienstverlening, netwerk, vormingen ... zetten we volop in op het welbevinden van onze leden." Toch blijkt dat landbouwers, meer dan andere Vlaamse zelfstandige ondernemers, kampen met stressklachten. "Het kluwen van verkokerde, onhaalbare of uiterst complexe wetgeving, de loodzware administratieve last en het gebrek aan toekomstperspectief duwen onze leden in een neerwaartse spiraal. Onze sector zit vandaag in een wetgevend kader dat weinig rechtszekerheid biedt.

Doe daar nog eens pijnlijke agribashing bij en je begrijpt waarom de emmer van velen kan overlopen." "De aandacht voor het mentale welzijn van land- en tuinbouwers trekken we consequent door in onze adviesverlening, onze syndicale belangenverdediging én ons vormingsaanbod. Met de werking van ons Kenniscentrum Bedrijfsopvolging bijvoorbeeld zetten we hier concreet op in. Een goede start en een vlotte overname zijn immers heel belangrijk en vaak bepalend voor de verdere toekomst", zegt Lode Ceyskens.

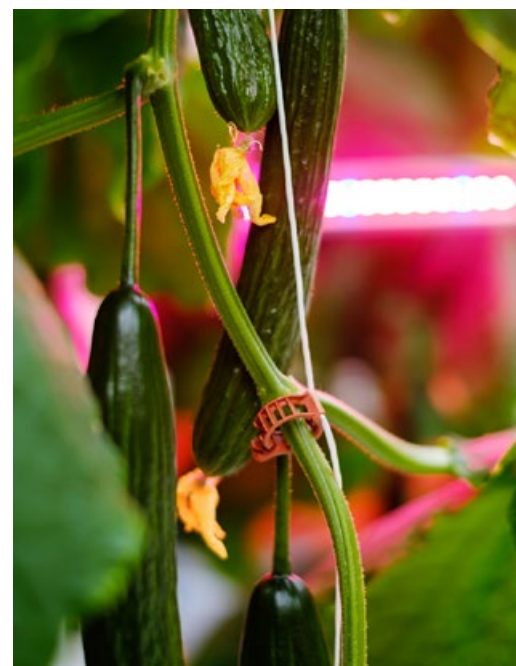
Aandacht voor welzijn

Op initiatief van Boerenbond is samen met dienstverlener Acerta een loopbaan-coachingtraject uitgewerkt. "Via onze advisering willen we verder land- en tuinbouwers meer inzicht geven in de eigen bedrijfsvoering en de mogelijkheden om zelf de robuustheid van hun bedrijf te verbeteren. We stellen hiervoor ook tools zoals een ondernemersscan of focus, de financiële managementtool van Boerenbond, ter beschikking. Want uiteraard heeft voldoende bedrijfsrendement ook een positief effect op het mentaal welbevinden." Naast het aanbieden van de nodige handvatten en ondersteuning via de dienstverlening, heeft Boerenbond bij de uitrol van het vormingsaanbod ook de nodige aandacht voor ondernemersvaardigheden en andere thema's die de weerbaarheid van land- en tuinbouwers verhogen. "Maar bovenal willen we als Boerenbond ook klankbord zijn voor onze leden. Want praten helpt echt om stress aan te pakken. Leden die nood hebben aan een goed gesprek of een klankbord in verband met de uitdagingen van hun bedrijf, kunnen contact opnemen met de Boerenbond-advieslijn." ■

Lieven Vancoillie

De voorstelling van het actieplan werd bijgewoond door onder meer minister Jo Brouns, Lode Ceyskens en Jan De Keyser.

Ook voor iets koudere teelten bedroegen de energiekosten al snel 30% van de variabele kosten.

PAN geeft ons onterecht een veeg uit de pan

ONDERZOEK Vorige week werd de Belgische groente- en fruitsector wakker met persartikels die titelen dat België koploper is wat schadelijke pesticiden op fruit betreft. Van enige onderzoeksjournalistiek was er geen sprake, wel van een eenzijdige overname van berichtgeving van het Pesticide Action Network (PAN). PAN heeft als doel het gebruik van (schadelijke) bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Hun visie is een wereld waarin mens en natuur niet aan schadelijke chemicaliën worden blootgesteld. Alle vondsten van residuen van de in de teelt toegepaste gewasbeschermingsmiddelen worden in de conclusies van de PAN-publicatie bij elkaar opgeteld, zonder duiding te geven bij de wettelijke normen voor toepassing (MRL's) en voedselveiligheid. PAN gebruikt het voorzorgsprincipe waarbij de vondst van een residu gelijk staat aan vervuiling van groenten en fruit met 'gif'.

Erkenningsprocedure gewasbeschermingsmiddelen

Elk gewasbeschermingsmiddel heeft een toelating nodig om op de Belgische markt te komen. Toegelaten middelen moeten een goedgekeurde werkzame stof bevatten en die worden onderzocht op Europees niveau. Na een gunstige beoordeling worden werkzame stoffen goedgekeurd en op een positieve lijst geplaatst. Zowel de herziening van bestaande werkzame stoffen als de evaluatie van nieuwe werkzame stoffen gebeurt op Europees vlak. Het

is aan de fytofarmaceutische industrie om de nodige gegevens voor te leggen die aantonen dat een werkzame stof veilig kan worden gebruikt in termen van gezondheid voor de mens (inbegrepen eventuele residuen in de

voedselketen), dier en milieu. Dit zijn bijzonder uitgebreide studies die een beschrijving geven van de identiteit van het product, de fysische en chemische eigenschappen, de werkzaamheid, analysemethoden, informatie over het gebruik, toxicologie en metabolisme, ecotoxicologie, verspreiding en gedrag in het leefmilieu. Als Boerenbond hebben wij vertrouwen in deze grondige wetenschappelijke evaluatie, zowel op Europees als op Belgisch niveau. Die wetenschappelijke onderbouwing is iets wat cruciaal is voor Boerenbond en wat ook gehanteerd wordt door het erkenningscomité voor gewasbeschermingsmiddelen van de FOD Volksgezondheid. Voor elke erkende stof is bepaald hoeveel residu er na correct gebruik nog mag aanwezig zijn. PAN negeert deze informatie, wat wetenschappelijk niet correct is. De MRL's zijn gebaseerd op de toepassing volgens de goede landbouwpraktijk en liggen – soms ver – onder de hoeveelheden die een risico zouden kunnen zijn voor volksgezondheid. Op EU-niveau bepalen de lidstaten gezamenlijk de MRL's en nemen daarbij zeer grote veiligheidsmarges in acht. Natuurlijk streeft Boerenbond ook naar een zo beperkt mogelijk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, maar indien nodig is er het streng maar werkbaar wettelijk kader waarbij het gebruik van gewasbescherming te verantwoorden en noodzakelijk is.

Gevalideerde kwaliteitssystemen

Land- en tuinbouwers worden gecontroleerd op het respecteren van het correct gebruik van gewasbeschermingsmiddelen via controles op lastenboeken zoals de sectorgids en IPM. Zo neemt de sector ook zelf heel wat controles om residustalen te onderzoeken. Jaarlijks worden deze gepubliceerd

door het FAVV en daaruit blijkt dat 98% van de in België geproduceerde groenten en fruit aan alle normen voldoet. Boerenbond staat voor eerlijke en objectieve communicatie zonder te stigmatiseren. De aanwezigheid van sporen van stoffen betekent niet dat het voedsel onveilig is. De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) heeft uitgebreid onderzoek naar dit onderwerp gedaan en toonde aan dat het risico voor de consument als gevolg van cumulatieve blootstelling via de voeding onder de drempelwaarde ligt en dus geen risicofactor is.

Minister Clarinval staat achter huidige beleidskeuzes

Op 25 mei werd de studie van PAN ook besproken in de plenaire vergadering van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Minister Clarinval, bevoegd voor Landbouw en ook verantwoordelijk voor het FAVV, sprak zijn ongenoegen uit over oneerlijke informatie. Als minister bevestigt hij het belangrijk is om een onderscheid te maken tussen de aanwezigheid van residuen en de overschrijdingen van de MRL. De minister onderstreept ook de veiligheidsmarge die er is tussen de vastgestelde wettelijke grenzen (MRL's) en het potentiële gevaar. Het FAVV analyseerde vorig jaar 3855 residu-monsters. Per monster worden 426 verschillende moleculen gecontroleerd. Dankzij deze brede screening behoort België tot de drie beste lidstaten in de EU. Net omdat België meer dan 400 actieve stoffen analyseert, waar andere lidstaten er slechts 200 analyseren, vinden we ook meer residuen. De minister is heel duidelijk: als je niet zoekt naar moleculen, vind je ze ook niet ... Boerenbond is tevreden met de wetenschappelijke en feitelijke benadering van minister Clarinval. ■

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige productie, Studiedienst Boerenbond

Europa in 't kort

De Europese Commissie wil meer graan in de Europese Unie.

Nieuwe Franse regering | Minister van Landbouw en Voedselsoevereiniteit

De kersverse landbouwminister in de nieuwe Franse regering kreeg meteen ook een opvallende nieuwe titel toegevoegd. Marc Fesneau is geen minister van Landbouw en Voeding, zoals zijn voorgangers, maar minister van Landbouw en Voedselsoevereiniteit. Het is de eerste keer dat een Europese regering de bevoegdheid 'voedselsoevereiniteit' claimt en dat is dan ook een politiek teken aan de wand. Met de coronapandemie en de inval van Rusland in Oekraïne staat Europese voedselsoevereiniteit immers op de politieke agenda. Het stond ook op de agenda van de Europese staatshoofden en regeringsleiders begin deze week. Sommigen spreken liever van 'voedselautonomie' omdat zij 'voedselsoevereiniteit' nog een te beladen begrip vinden, gelet op zijn ngo-oorsprong. De overname, vereenvoudiging en herformulering van het begrip door de Wereldlandbouw- en Voedselorganisatie van de Verenigde Naties (FAO) maakte voedselsoevereiniteit echter toegankelijker en politiek breed aanvaardbaar, ook voor de Europese Unie. 'Voedselsoevereiniteit is het recht van een volk, land of unie van landen om hun eigen landbouw- en voedselbeleid te bepalen zonder dumping in andere landen. Voedselsoevereiniteit houdt in: 'Voorrang voor lokale productie om zijn bevolking te voeden, toegang van

boeren en landlozen tot land, zaden en (financieel) krediet' aldus de definitie. We gaan ervan uit dat de Franse regering 'Europese' en geen strikt Franse soevereiniteit bedoelt. Of niet? Want wat is lokaal in de Europese Unie?

Raad van ministers | Markten nauwlettender opvolgen

Mark Fesneau mocht als kersverse landbouwminister vorige week meteen de maandelijkse bijeenkomst van de Europese landbouwministers voorzitten. Deze staat nog tot eind juni onder Frans voorzitterschap. Nadien volgt de Tsjechische Republiek. De voorzitter bepaalt de agenda. De raad stond vorige week vooral in het teken van de Europese marktsituatie en de voedselzekerheid, mede met het oog op de komende WTO-ministeriële conferentie. De wereld bereidt zich voor op een zware voedselcrisis. Europa beschikt weliswaar (nog) over voldoende voedsel maar is eerder bekommerd over de betaalbaarheid ervan voor iedereen en van de hoge kosten voor voedselproductie. Ons land wees bovendien op kwalijke gevolgen van de langdurige droogte. Europees landbouwcommissaris Janusz Wojciechowski zei zoals steeds dat de Europese Commissie de situatie op de voet opvolgt en sloot (verdere) aanpassingen van GLB-vergroeningsmaatregelen niet uit. Hij suggereerde zelfs mogelijk uitstel van de verplichte wisselteelt die is voorzien in het nieuwe GLB om volgend zaai seizoen meer granen te kunnen uitzaaien. Uitzaaï van graan na graan zou dan mogelijk zijn, mocht hiervoor een politieke meerderheid bestaan. De vraag komt van Duitsland. Een meerderheid is er weliswaar (nog) niet. De Europese Commissie verplicht inmiddels de lidstaten om vanaf juli maandelijks hun voorraden van granen, oliehoudende zaden en rijst te melden om een beter zicht te krijgen op de Europese markt. ■

Jacques Van Outryve, senior writer

'Welkom in de 21ste eeuw'

TUINBOUWEVENT Dinsdagavond 24 mei tekende het tuinbouwwereldje present op het event 'Welkom in de 21ste eeuw' van VBT (Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties), LAVA (Logistieke en Administratieve Veiling Associatie) en KDT (Kenniscentrum voor Duurzame Tuinbouw) in Groot-Bijgaarden. Gastspreker Guido Thys, auteur en dwarsdenker, ging er in op hoe we moeten omgaan met veranderingen. Hij schotelde het publiek tips en doordenkers voor waarmee we kunnen floreren in de economie van de 21ste eeuw:

1. Hou het zo simpel mogelijk, dan wordt het vanzelf eenvoudig.
2. Verandering is de enige constante, dat is niet nieuw.
3. Klanten willen altijd iets wat ze al hebben, maar dan beter.
4. We hoeven enkel te veranderen wat we doen, niet wie we zijn.
5. We leggen de hele tijd dingen vast, terwijl de wereld verandert. Wat we doen, is dus structureel achterlopen.
6. Alles wat we vandaag doen, is gebaseerd op keuzes en beslissingen in het verleden. Vernieuwen (d) denken is eigenlijk niets anders dan het terugdraaien van keuzes.
7. We klimmen de hele tijd op dezelfde ladder, maar staat die wel op de goede plek?
8. Je hoeft niet uit je comfortzone te komen, de kunst is er creatief mee om te gaan.
9. We leven in een complexe wereld. Er is geen enkele ondernemer die alles alleen aankan, dat kan alleen in samenwerking met (een) ander(en).
10. Ondernemen is niet alleen werken in, maar ook aan je bedrijf. ■

Jan Van Bavel

Mathieu Steensels hoopt op veel bezwaarschriften

“Hier doet melkvee het goed, waarom zou je zuivel dan elders halen?”

Mathieu Steensels melkt 120 koeien in het Limburgse Kinrooi. De jonge dertiger stapte zes jaar geleden in het ouderlijke bedrijf. Intussen is vader Steensels met pensioen, maar is hij nog heel actief op het veld. Mathieus moeder maakt ijs en verkoopt dat – samen met enkele andere lokale producten – in de zaak op het bedrijf. De koeienstal dateert al uit de tijd van Mathieus grootvader, maar vernieuwen zit er in het huidige onzekere kader niet in. Mathieu hoopt op veel bezwaarschriften en een snelle oplossing voor de vergunnings situatie.

Liesbet Corthout

“Op het eerste gezicht lijkt ons bedrijf niet al te veel last te hebben van de PAS”, vertelt Mathieu. “Ik heb een ‘groen’ bedrijf. Wanneer ik mijn impactscore bereken, schommelt die tussen 0,15 en 0,25, dus dat is goed. Toch word ik door deze situatie beperkt in mijn activiteiten als boer. De melkveestal hier op het bedrijf werd gebouwd in 1969 en is nog aardig up-

to-date maar is met zijn 53 jaar echt wel aan vervanging toe. Als het van mij afhangt, staat daar een nieuwe voor ik veertig ben. Anders wordt het bijna onmogelijk om die nog tijdens mijn carrière als actieve melkveehouder af te betalen. Ik ben nu 32, ik heb dus nog wel even tijd om dat te verwezenlijken, maar het frustrert mij wel. Een hele generatie oudere boeren zal binnen dit en vijf jaar op pensioen gaan, en de jongeren die hen zouden kunnen opvolgen, worden enorm belemmerd in hun zin om te ondernemen. Straks zijn we in Limburg nog met een handvol boeren. Dan zullen we zeker niks meer te zeggen hebben.”

Altijd maar minder melkveehouders

“Ik werk hier mee sinds 2016. Na mijn studies ben ik een viertal jaar gaan werken en heb ik van verschillende jobs geproefd. Voor dit melkveebedrijf heb ik heel bewust gekozen. Toen ik pas begon op het bedrijf, was de bank heel afwachtend. Ik heb mij moeten bewijzen. Nu ik dat voor mekaar heb, zitten we in zo’n onzekere situatie dat investeren absoluut niet vanzelfsprekend is.”

“Het referentiejaar is 2015. Maar als je vergelijkt tussen 2015 en 2020 zijn er 1000 melkveeouders minder in Vlaanderen. En toch is er nog voldoende melk, terwijl er wereldwijd een zuiveltekort is. Dankzij ons, de melkveeouders, worden de consumenten hier niet geconfronteerd met lege schappen waar de melk, kaas en yoghurt staan. Ik vind het enorm belangrijk dat we als welvarend land grotendeels zelfvoorzienend kunnen zijn wat ons voedsel betreft. En wat de cijfers ook lijken te zeggen: 95% van de mensen hier blijft dierlijke producten eten. Hier kunnen we nog netjes controleren hoe die geproduceerd worden. Komen die producten van verder weg, hebben we daar het raden naar. Boven-dien zitten we in Vlaanderen in een

regio die zich heel goed leent om zuivel te produceren. Waarom zou je dat dan niet doen?”

Een koffielepeltje stikstof

Mathieu neemt er een koffielepeltje bij om aan te tonen hoe absurd de cijfers zijn die de overheid hanteert. “Op de meest kwetsbare gebieden mag 10 kg stikstof per ha neerslaan. Eén individueel bedrijf mag daar straks maar 0,025% voor zijn rekening nemen. Dat komt dus neer op 2,5 g per ha. Dat is een afgestreken koffielepeltje. Als de wolf, die hier in Limburg heel actief is, daar één keer een grote keutel legt, of er landt een vlucht ganzen, dan is de kritische depositiewaarde al overschreden. Hoe kunnen wij als boer dan het verschil maken?” “Ik ga zeker een bezwaar indienen. De voedselzekerheid mag niet in het gedrang komen. De overheid kan het gewoon niet maken tegenover de gewone consument om onze eigen, Vlaamse voedselproductie overboord te gooien.” Mathieu roept op zijn Facebookpagina actief mensen op om ook een bezwaar in te dienen. “En ook hier in de gemeente heb ik al bezwaren verzameld. We doen hier nog Kruisdagen: de dagen voor Hemelvaart, wanneer er aan de kapelletjes langs de velden wordt gebeden voor een vruchtbaar jaar. De aanwezigen hier op de boerderij zijn allemaal mensen die voedsel naar waarde weten te schatten, maar zij hadden geen idee van de ernst van de situatie. Ik heb hen uitgelegd waarover het ging en ze hebben met veel enthousiasme ook hun bezwaar gehandtekend.”

Boeren tussen het groen

“De koeien weiden intensief op kruidenrijk grasland. Ik wil dat in de toekomst ook blijven doen, ook wanneer de nieuwe stal er staat. Ik geloof dat ik zo een toekomstbestendig bedrijf kan uitbouwen waar economie en ecologie elkaar treffen. En ik vind het ook

belangrijk dat mensen tijdens hun fietstochtes koeien in de wei zien, zodat ze blijven beseffen waar hun melk vandaan komt. Een tweede pijler waarop ik wil blijven inzetten, is de verbreding met de verkoop van ijs en andere hoeveproducten hier op het bedrijf. In een ideale wereld maak ik ook de kaas en de yoghurt zelf, maar qua tijdsbesteding is dat niet mogelijk. Gelukkig krijg ik hier op het bedrijf geregeld hulp van twee gasten via Groene Zorg. Dat sociale is meteen de derde pijler van het bedrijf. Het zijn een dertiger en een vijftiger en ik verwacht dat zij hier nog jaren zullen komen. Die gasten zijn opengebloeid sinds ze hier aan de slag zijn. Zo draag je als boer ook op een andere manier je steentje bij aan de maatschappij. En ook voor mij is het heel fijn om op hun hulp te kunnen rekenen. De Groene Zorg verruimt je wereld: zowel die van hen als die van ons.”

“Wat mij zou geruststellen, is als men snel zou vastleggen waar ze natuur willen ontwikkelen. Die zoekzones zorgen voor onzekerheid. Ik zet vrij sterk in op de aanplant van bomen en heggen en zo, en ik wil dat graag nog meer doen. Maar als ze op mijn land plots een zoekzone leggen, kan ik gestraft worden voor mijn eigen inzet. Ik doe dat omdat ik het leuk vind om te zien maar ook omdat ik geloof dat we als boer een belangrijke rol kunnen spelen in het instant houden of ontwikkelen van het platteland. Ik hoop dat ze de inspanningen die landbouwers doen op dat vlak zullen waarderen. Want je verdient er niks aan. Het kost enkel tijd en moeite.” ■

www.boerenbond.be/bezwaarschriften-sympathisanten

“De melkveestal moet vernieuwd worden, maar investeren is nu moeilijk.”

Granen | Graanprijzen blijven op een hoog niveau

De graanprijzen houden hun hoge niveau vast. De laatste prognoses (EU) wijzen erop dat de Franse productie sterk zou dalen ten opzichte van vorig jaar als gevolg van het aanhoudende watertekort, ondanks de onweders die een deel van Frankrijk hebben getroffen. Blijvend zijn de aanhoudende bekommernissen om de oorlog in Oekraïne. Zodoende blijft de prijsvolatiliteit op de internationale graanmarkten zeer groot en op korte termijn ziet het er niet naar uit dat hier verandering in zal komen.

Op de Amerikaanse tarwebeurs (Chicago) stegen de prijzen wegens een sterk vertraagde voorjaarsinzaai. Slechts 49% van het areaal zomertarwe was de voorbije week ingezaaid, tegenover het vijfjaarlijkse gemiddelde van 83%. Dit is het gevolg van overvloedige regenval, vooral in het noorden van de VS, die duidelijk is overgeslagen naar Canada, waar de inzaai eveneens zeer veel vertraging heeft opgelopen. De inzaai van mais gaat echter duidelijk vooruit, naar schatting 72% tegen 79%

gemiddeld en die van sojabonen 50% tegen 55% gemiddeld. De eerste prognosecijfers voor het seizoen 2022-2023 (bron: Amerikaans landbouwministerie) wijzen erop dat de wereldvoorraden opnieuw dalen. Volgens de berekeningen dalen de wereldvoorraden van tarwe met

5%. Een eindvoorraad van 267 miljoen ton is het laagste niveau sinds 2016-2017. De grootste daling van de voorraad wordt verwacht in India. China houdt de strategische voorraden op niveau met 142 miljoen ton. Met China erbij is de voorraad voldoende om de wereldbevolking voor 17,5 weken te voorzien van tarwe, zonder China is dit slechts 10 weken. Conclusie is in ieder geval dat de heersende onzekerheid op de graanmarkt nog een geruime tijd kan aanhouden. ■

Fruit en groenten | Hardfruit krijgt klappen, tomaten doen het uitzonderlijk goed

Op de hardfruitmarkt is de situatie te rustig. De vraag naar appel en peer is grotendeels stilgevallen. Het hardfruit krijgt bikkelharde concurrentie van de aardbeien, het zomerfruit en het steenfruit dat de markten overspoelt. Confe-
rence (A: 0,72-0,90 euro/kg; B: 0,50-0,62 euro/kg). Binnen de appels blijft

het huilen met de pet op. (Jonagold: 0,12-0,30 euro/kg). De binnenlandse consumptie is rondt slecht en de industrievraag neemt af. Er is zeer weinig beweging in de markt. Op de aardbeimarkt leeft de prijs voorzichtig op. Na weken van moeilijke export en veel buitenlands product dat de markten overspoelde, slaat de binnenlandse consumptie aan, is de eerste teeltronde bij verscheidene telers achter de rug en komt er tijdelijk minder volume op de markt (1,50-2,00 euro/500 g). De asperges gaan hun laatste periode in. De volumes dalen, telers hebben ook een aantal velden laten liggen en het weer schakelt om. De prijzen kruipen uit een diep dal: verpakt (5,6 euro/kg) en

losse asperges (4,8 euro/kg). Aubergines kenden de afgelopen jaren een forse areaaluitbreiding, hetgeen resulteert in zwakke prijs (0,50 euro/kg). Door het goede weer zijn de komkommers in trek. Prijzen afhankelijk van de sortering 0,35-0,50 euro/stuk. De courgettes zitten momenteel in het gat tussen serreen vollegrondscultuur. Hierdoor is er terugval in productie, het Zuiden is ook weggefallen en de prijzen stijgen (0,40-0,60 euro/stuk). De tomaten doen het uitzonderlijk goed (los: 0,80-0,90 euro/kg; tros: 1,10 euro/kg). De vraag leeft op en het volume op de Europese markt is minder dan verwacht. Paprika kent heel hoge pieken, maar ook zeer diepe dalen. Na een periode van topproductie, steve-

nen we af op een productiedal (rood: 2,00-2,50; geel: 3; groen: 1,5) euro/kg. Kropsla en slasoorten lopen voor geen meter. De markt is oververzadigd (0,20-0,40 euro/stuk). Binnen het witloof begint men interventie te overwegen (0,25-0,4 euro/kg). Ten slotte loopt de winterprei op zijn laatste benen (0,40-0,50 euro/kg). De jonge prei komt op de markt (1,00 euro/kg). ■

Kalveren NUKA: stationair

Ciney - Zwartwit - Max.
Ciney - Witblauw - Gewoon
Ciney - Stieren - Witblauw - Dikbil

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: dalend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: stijgend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: dalend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: stationair

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: stijgend

BCZ - Mageremelkpoeder

Bewaaraardappelen: stationair

PCA - Fontane

Mais: dalend

Synagra - Belgische mais gecertificeerd

Gerst: dalend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

Tarwe: dalend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

DATUM	NOTERING	VERSCIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
20 mei	120	=	€/stuk
20 mei	150-290	=	€/stuk
20 mei	625-825	=	€/stuk
20 mei	3,60-4,00	=	€/kg lev. gew.
24 mei	3,00-3,40	=	€/kg lev. gew.
16 mei	614,21	-0,11	€/100 kg koud karkasgew.
20 mei	1575-1750	=	€/stuk
20 mei	3,90-4,10	=	€/kg lev. gew.
24 mei	3,30-3,70	=	€/kg lev. gew.
16 mei	600,08	+2,98	€/100 kg koud karkasgew.
23 mei	33,0	=	€/stuk
23 mei	32,5	-1,5	€/stuk
30 mei	1,492	=	€/kg gesl. gew.
26 mei	1,80	=	€/kg gesl. gew.
23 mei	1,79	=	€/kg gesl. gew., incl. btw en aanvoer
30 mei	1,730	=	€/kg gesl. gew.
30 mei	1,26	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
25 mei	0,74-0,76	=	€/kg lev. gew.
25 mei	1,24-1,26	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
24 mei	9,86	+0,13	€/100 stuks, excl. toel.
24 mei	10,41	+0,13	€/100 stuks, excl. toel.
24 mei	11,85	+0,15	€/100 stuks, excl. toel.
24 mei	12,40	+0,15	€/100 stuks, excl. toel.
24 mei	9,86	+0,13	€/100 stuks, excl. toel.
24 mei	10,41	+0,13	€/100 stuks, excl. toel.
16 mei	716,50	-7,50	€/100 kg
16 mei	398,20	+2,70	€/100 kg
24 mei	25,00-25,00	=	€/100 kg
26 mei	345,00	-5,50	€/ton
26 mei	339,50	-6,00	€/ton
26 mei	355,50	-0,50	€/ton
25 mei	110,00	=	€/ton

Ziektebehandeling in granen

Het groeiseizoen is nog steeds volop aan de gang. Echter door de droogte zien verschillende gewassen sterk af. Dit is onder andere zichtbaar in de donkere kleur van bijvoorbeeld tarwe. Een felgroene kleur van het gewas blijft her en der uit. Andere gewassen zoals tuinbonen hangen eerder slap doordat er weinig water beschikbaar is met een lage turgordruk in de plantcellen tot gevolg. Om bijkomende stressfactoren te vermijden, is het uitvoeren van een correcte ziektebehandeling dus zeer belangrijk.

Frederik Goossens, Sanac Fyto

Actuele situatie op het veld

Dit voorjaar was de druk van gele roest groot wegens de gunstige omstandigheden. Gele uredosporen kiemen optimaal bij een temperatuur tussen 10 en

15 °C, een hoge luchtvochtigheid en hoge lichtintensiteit. Bij gevoelige rassen gebeurde een sterke uitbreiding naar de bovenste bladlagen. Vanaf de week van 16 mei bevond het merendeel

van de wintertarwe zich in het laatste bladstadium. Gele roest breidde nog mild uit, zeker op percelen waar de druk al hoog was. Dankzij temperaturen hoger dan 25 °C werd de ontwikkeling van gele roest afgeremd. Gevoelige rassen worden best nog opgevolgd. Ook bladseptoria breidde verder uit. Door aanhoudende droogte heeft septoria zich minder kunnen ontwikkelen, maar bij harde regenbuien bestaat de kans dat sporen onderaan het gewas tot boven spatten en daar de bladeren aantasten. Het voorlaatste en vooral laatste blad worden best volledig vrijgehouden van bladvlekkenziekte. Deze zijn namelijk verantwoordelijk voor

een groot deel van de fytsynthese, voor de opbouw van koolstofketens (suikers) voor de optimale ontwikkeling van de tarwe. Bij een uitbreiding van ziekten op deze bladlagen is een behandeling vereist. Bij zware buien en tijdens onweersbuien kan een zware aantasting met bladseptoria plaatsvinden. Witziekte breidde sinds midden mei weinig uit en bleef onderaan in het gewas. Bruine roest werd nog nergens in belangrijke mate waargenomen en wordt verder opgevolgd. Toch moeten we aandachtig blijven. In gevoelige rassen kan massaal bruine roest opduiken. Daarnaast kunnen aren worden aangeast door fusarium of aarseptoria. Spetoria en fusarium hebben regen nodig om te ontwikkelen, andere ziekten zoals bruine roest en witziekte hebben een voorkeur voor droog en warm weer. Ongeacht het weertype blijft het steeds van groot belang om tarwe te beschermen. Fusarium leidt tot vernepen graankorrels die niet kunnen worden geoogst. Daarnaast leidt fusarium tot de productie van mycotoxines die giftig zijn bij opname door de mens.

Gele roest na T1-behandeling

Zonder To-behandeling dook gele roest duidelijk op na het toepassen van de klassieke T1-bladbehandeling, dit was des te zichtbaarder in de gevoelige

rassen. De meeste triazolen hebben echter een goede genezende werking op gele roest en reeds een week na de behandeling drogen de gele puistjes op. Bij tijdig ingrijpen zijn er geen nadelige gevolgen als nadien nieuwe bladeren verschijnen. Wanneer gele roest aanwezig is op het laatste blad blijven littekens aanwezig tot aan de oogst. Door de hoge druk was een To-behandeling op gevoelige rassen dit jaar zinvol.

Septoria is het meest gevreesd

Onderin het gewas zie je in percelen afgestorven bladeren met daarop de sporen die door de wind op jonge bladeren terecht kunnen komen. Dauw is hier voldoende voor de sporenkieming, waarna de eerste vlekken na minstens twee weken zichtbaar worden. Belangrijk is hier om je spuitinterval nooit groter dan vier weken te houden. Wees bij warm weer tevens alert voor bruine roest. Vandaag zijn kleine langwerpige vlekjes van septoria onderaan aanwezig, maar hoeveel sporen zijn er ondertussen al aan het kiemen op het laatste blad.

De aren komen eraan

De aren van enkele vroege rassen stonden al boven in de week van 9 mei. Uit een gezwollen bladschede zullen de aren snel schuiven. Vanaf dan moeten we uitkijken naar de laatste behandeling in wintertarwe om zowel de aar als

Tarwe aangetast met bruine roest.

Een behandeling tegen roest geneest, maar bij gevoelige rassen zie je nadien littekens.

Aantasting met fusarium geeft vernepen graankorrels.

Vandaag zijn kleine langwerpige vlekjes van septoria onderaan aanwezig, maar hoeveel sporen zijn er ondertussen al aan het kiemen op het laatste blad?

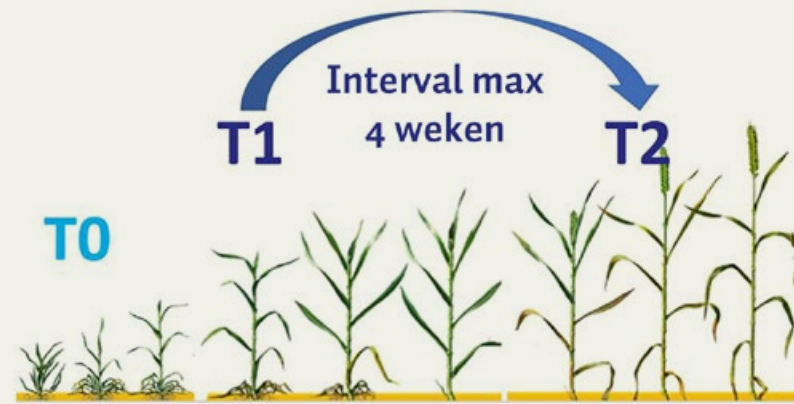

het laatste blad te beschermen. Het laatste blad moet 100% gezond zijn om maximaal aan fotosynthese te doen en de gewasopbrengst te maximaliseren.

Behandelen bij 80% aarschuiven

Nog te vaak leeft de gedachte dat voor een aarbehandeling de volledige aar door het fungicide moet worden geraakt. Echter is vooral een gezond laatste blad belangrijk. De toegepaste middelen werken systemisch waarbij de aar bij het schuiven het fungicide opneemt. Een 'niet-geraakte' aar is wel degelijk 'geraakt'. Zonder een gezond laatste blad kan zelfs de meest beschermde aar niet gezond blijven. Het interval tussen twee behandelingen mag niet groter worden dan vier

Nog te vaak leeft de gedachte dat voor een aarbehandeling de volledige aar door het fungicide moet worden geraakt.

Mogelijk behandelingschema

- T0.** Behandeling vanaf 15 april indien gele roest;
- T1.** Belangrijkste behandeling tegen bladziekten vanaf 5 mei;
- T2.** Behandeling tegen aarziekten, 3 à 4 weken later tegen fusarium;
- T3.** Wanneer T2 moet gebeuren bij aarschuiven.

weken. Het meest ideale scenario is dus twee behandelingen in de maand mei. Op deze manier vermijden we 'een gevaarlijke opening' in het schema. Nu de aar aanwezig is of begint te schuiven, zal naargelang de datum van de eerdere bladbehandeling al dan niet snel moeten worden behandeld. Het meest ideale tijdstip is een behande-

ling tijdens het aarschuiven. Wie vier weken geleden behandelde en de aar nog niet tevoorschijn ziet komen – vooral bij late rassen – kan opteren voor een split-toepassing. Dit is een basisbehandeling tijdens het zwellen van de aarschede (T2) met een basisfungicide en na tien dagen tijdens volle bloei een enkelvoudig triazool (T3).

Tabel 1. Overzicht van de meest gebruikte aarfungiciden

	Dosis	Triazole 1	Triazole 2	SDHI	Strobilurine
Asera Xpro	1,5 l	Prothioconazole 130 g/l		Bixafen 65 g/l fluopyram 65 g/l	
Aviator Xpro	1,25 l	Prothioconazole 150 g/l		Bixafen 75 g/l	
Skyway Xpro	1,25 l	Prothioconazole 100 g/l	Tebuconazole 100 g/l	Bixafen 75 g/l	
Evora Xpro	1,25 l	Prothioconazole 100 g/l	Tebuconazole 100 g/l	Bixafen 75 g/l	
Variano Xpro	1,75 l	Prothioconazole 100 g/l		Bixafen 40 g/l	Fluoxastrobin 50 g/l
Delaro	1 l	Prothioconazole 175 g/l			Trifloxystrobine 150 g/l
Fandango	1,5 l	Prothioconazole 100 g/l			Fluoxastrobin 100 g/l
Librax	2 l		Metconazole 60 g/l	Fluxapyroxad 62,5 g/l	
Priaxor + Caramba	1,5 l + 1,5 l	Metconazole 60 g/l		Fluxapyroxad 75 g/l	Pyraclostrobin 150 g/l
Univoq	2 l/ha	Prothioconazole 100 g/l + extra*			
Velogy Era	1 l	Prothioconazole 150 g/l		Benzovindiflupyr 75 g/l	
Gigant	1 l	Prothioconazole 150 g		Isopyrazam 125 g	
Elatus Plus + Plexeo 60 pack	0,75 l + 1,125 l	Metconazole 60 g/l		Benzovindiflupyr 100g/l	
Ceratavo Plus / Plexeo 60 pack	0,75 l + 1,125 l	Metconazole 60 g/l		Benzovindiflupyr 100g/l	

* Extra: Fenpicoxamid 50 g/l: Qi-inhibitor in complex III met nieuw werkingsmechanisme. Fenpicoxamid behoort tot een nieuwe chemische familie: de picolinamiden. Ze werkt in op de celademhaling op het complex III - QiI. Door in de mitochondriale ademhaling de elektronentransfer te blokkeren.

* Opgelet, fluopyram behoort tot de groep van de benzamides en is een SDHI. Fluopyram is dus geen carboxamide zoals Bixafen of fluxapyroxad.

Mogelijke combinaties per groep

De chemische groep van de carboxamides heeft vandaag de taak van de strobilurines (met werking op complex III, de *quinone outside inhibitors*) volledig overgenomen. Hun werkingspectrum verbreedt de werking op het ademhalingscomplex II van de mitochondriën, en zijn de zogenaamde SDHI's (*succinate dehydrogenase inhibitors*). Daarmee hebben ze een werking tegen de ascomycete schimmel *Septoria tritici*. Ook de preventieve werkingsduur zou een week langer zijn. Net als bij strobilurines versterken de carboxamiden de fotosynthesecapaciteit van het gewas en houden ze het gewas langer vitaal groen (greeningseffect). De werkingwijze van deze groep zit ook dicht bij deze van de strobilurines en er is dus ook zeker gevaar voor resistentie. Daarom wordt deze groep niet solo aangeboden, maar wel in combinatie met een sterk triazool. Triazolen hebben een brede werking tegen zakjeszwammen (ascomycetes) zoals echte meeldauw, septoria ... en roesten (basidiomycetes) zoals bruine roest, gele roest ... Voor de nawerking van de middelen tegen bruine roest bestaat een nawerking van een drietal weken voor de groep van de triazolen. De carboxamiden blijven zeker vier weken werkzaam.

Overzicht van producten en weggevallen erkenningen

2021 was het eerste jaar waarin geen producten meer toegepast mochten worden op basis van de actieve stoffen epoxiconazool en chloorthalonil. Hierdoor vielen enerzijds producten zoals Adexar, Ceriax en Osiris weg. Daarnaast vond ook de intrekking plaats van onder andere Bravo, Citalle en Panax. We werden dus verplicht onze schema's aan te passen. Tabel 1 geeft een overzicht van de meest gebruikte aarfungiciden en wanneer het best een T0-, T1- en T2-behandeling worden uitgevoerd: ■

Het beste moment voor bestrijding is wanneer de gelegde eitjes uitkomen en de larven vraatschade veroorzaken aan de aardappelplanten.

Bestrijding van coloradokever en aardappelplaag

Ondertussen staan ook al alle aardappelplantjes boven. Daarom geven we een korte update over de coloradokever en een eerste fungicide-behandeling versus de aardappelplaag.

Frederik Goossens, Sanac Fyto

Eerste coloradokevers begin mei gespot

De coloradokever heeft zwarte strepen op zijn dekschilden. Die dekschilden zelf zijn geel tot bruin gekleurd. De kop is oranje van kleur. De eitjes van de coloradokever zijn oranje en kleven met de punt van het eitje aan het blad

in een geordende structuur. Eén vrouwtje kan tot 700 eitjes afleggen. Volgroeide eitjes kleuren donkerder, waarna de larven uit de eitjes ontluiken. Op de volgende pagina zie je een sfeerbeeld van een volwassen kever met daaronder een plantje waarop de eitjes zijn afgelegd. ►

Boven een coloradokever op aardappelplant, onderaan eiafleg van de kever op de plantjes.

Het beste moment voor bestrijding is wanneer de gelegde eitjes uitkomen en de larven vraatschade veroorzaken aan de aardappelplanten. Voor de bestrijding kies je best voor selectieve middelen die de nuttige insecten in je percelen sparen. Op deze manier hou je rekening met de IPM-maatregelen, waarbij de nuttige insecten helpen ondersteunen in de bestrijding van andere schadelijke insecten zoals bladluizen. Enkele producten met een toelating tegen de coloradokever zijn Coragen (200 g/l Chloorantraniliprole), Boravi 50 wg (50% Fosmet) en Conserve Pro

(120 g/l Spinosad). Daarnaast kennen ook producten op basis van pyrethroiden (totaalinsecticide) een toelating in aardappelen zoals Decis 15 EW en Karate Zeon. Probeer deze in het kader van IPM te vermijden aangezien de populatieopbouw van nuttigen moeilijker is dan deze van schadelijke bladluizen. Bladluizen kunnen ongeslachtelijk en levendbarend (vivipar) voortplanten, in tegenstelling tot nuttige carnivore insecten, waardoor achteraf na behandeling de populatieopbouw van deze nuttige achterblijft en deze van de bladluizen kan overwoekeren. Gedurende lange tijd waren zowel landbouwers als particulieren wettelijk verplicht (KB van 19 november 1987) om de coloradokever zelf onmiddellijk te bestrijden. Deze verplichting werd echter opgeheven bij KB 2020-05-11/02 dat in werking trad op 30 mei 2020.

Alert zijn voor aardappelplaag

Met het droge weer van de afgelopen dagen was er weinig reden tot paniek voor de aardappelplaag. Echter met de

stevige regenbuien die de voorbije week op vele plaatsen over het land trokken, is de tijd aangebroken om je aardappelgewas te beschermen tegen de aardappelplaag. Vanaf dat de aardappelplantjes 'een bloempotje' groot zijn kan een eerste behandeling worden uitgevoerd. Op de foto onderaan zie je een perceel waarop de aardappelplantjes zeker voldoende groot zijn voor het uitvoeren van een behandeling. Deze foto werd genomen op 18 mei. Je kan dan best preventief behandelen tegen de aardappelplaag met de actieve stof mandipropamid (Revus, Pergado V), al dan niet aangevuld met cymoxanil (Cymopur WG, Cymbal 45 ...) om reeds gekiemde sporen af te doden (bijvoorbeeld na een regenbui). Af en toe een regenbui is altijd welkom, maar de laatste tijd zijn 'hangbuien' of lokale onweersbuien de schrik geworden van iedere teler. Daarnaast kan je ook kiezen voor een kant-en-klare combinatie van deze twee actieve stoffen (Amp-hore Plus, Carial Star ...). ■

Een perceel waarop de aardappelplantjes zeker voldoende groot zijn voor het uitvoeren van een behandeling. Deze foto werd genomen op 18 mei.

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Wat zijn de risico's bij onzorgvuldig omgaan met Dimona?

Er zijn op dit ogenblik heel wat de seizoenwerknemers aan het werk. Dat zal in de komende weken nog toenemen. Zorg ervoor dat er elke dag, voor de aanvang van het werk, een Dimona-aangifte gebeurd is. Er moet ook een gelegenheidsdocument zijn, maar dit formulier is eigenlijk een document voor de werknemer. Deze kaart moet niet ingevuld zijn voor de aanvang van het werk. In sommige bedrijven houdt de werkgever de plukkaart bij. De werkgever moet wel in principe één keer per week de kaart verifiëren en paraferen.

Drie mogelijke sancties

Wanneer er geen Dimona-aangifte gebeurt, of als deze laattijdig is, kunnen de gevolgen vrij zwaar zijn. Er zijn drie sancties:

- 1 Er is een strafrechtelijke inbreuk die kan vervolgd worden voor de strafrechter. In de meeste gevallen wordt zo'n dossier door de arbeidsauditeur geseponneerd. Dit houdt in dat er geen procedure voor de strafrechter komt. Het dossier wordt dan wel overgemaakt aan het ministerie van Arbeid, dat een administratieve geldboete kan opleggen. Je kan als werkgever altijd vooraf jouw verweermiddelen indienen. Zo'n boete kan al vrij vlug oplopen tot zo'n 1000 euro per werknemer.
- 2 Je verliest de voordelige RSZ-berekening die eigen is aan de seizoenregeling. Dit houdt in dat voor de betrokken werknemer de sociale bijdragen voor het volledige kalenderjaar herberekend worden alsof het zou gaan over een vaste werknemer. Deze persoon kan in hetzelfde jaar bij dezelfde werkgever niet meer in de seizoenregeling worden aangegeven. De impact van deze herberekening is afhankelijk van het aantal dagen seizoenarbeid dat reeds gepresteerd is.

- 3 Er wordt een solidariteitsheffing opgelegd die gelijk is aan drie keer de sociale bijdragen berekend op het minimumloon in België. Deze heffing bedraagt ongeveer 2900 euro per persoon. Deze bijdrage kan verminderd worden voor zover men kan aantonen dat de betrokken seizoenwerknemer nog geen drie maanden op het bedrijf aan het werk was. Dit moet met objectieve en externe bewijselementen (bijvoorbeeld een bewijs van aankomst in het land, leveringsdocumenten van bijvoorbeeld fruit ...) aangetoond worden. ■

Maak gebruik van de teller in Dimona

Wanneer een seizoenwerknemer zich aanmeldt, weet je niet altijd zeker of hij of zij in hetzelfde jaar al dan niet reeds gewerkt heeft bij een andere werkgever. Die onzekerheid neemt toe naarmate het jaar vordert. De plukkaart die een vorige werkgever afleverde, wordt ook niet altijd voorgelegd. In zo'n situatie kan je gebruikmaken van de tool green@work. Deze teller werd enkele jaren geleden ontwikkeld en kan geraadpleegd worden op de website van de RSZ. Via deze tool kan je aan de hand van het rijksregisternummer van de werknemer zien hoeveel dagen seizoenarbeid reeds gepresteerd is en dus ook hoeveel dagen er nog overblijven in dat jaar. De teller is zeer eenvoudig in zijn toepassing en biedt voor de bedrijven een grote rechtszekerheid. Voor 2022 is in de teller het aantal dagen op 100 gebracht omdat de seizoenregeling dit jaar voor alle sectoren verruimd is.

Via www.boerenbond.be/vraaghetanchris beantwoordt Chris Botterman in korte filmpjes nog andere vragen omtrent sociale zaken.

Dossier **Klimaatslim boeren**

Er gaat bijna geen jaar voorbij zonder klimatologische omstandigheden die in theorie maar heel zeldzaam horen voor te vallen. Dit jaar lijkt daar geen uitzondering op te worden. De klimaatproblematiek is voor land- en tuinbouwers zoveel concreter dan een agendapunt op internationale conferenties. De landbouwsector heeft als taak om de eigen ecologische voetafdruk te verminderen, maar kan tegelijkertijd ook CO₂ opslaan als dienst naar de maatschappij. Klimaatslim boeren is niet enkel een bedreiging, maar ook een kans.

Klimaatslim ondernemen op maat van je bedrijf

Klimaatbewust aan landbouw doen en daar ook slimme economische keuzes in maken, dat is de kern van het Klimrekproject. Binnen dit Vlaio LA-traject werken Boerenbond, ILVO en VITO een klimaattraject uit voor drie sectoren: melkveehouderij, akkerbouw met aardappelen in het teeltplan en varkenshouderij.

Jana Roels en Patrick Meulemeester (Boerenbond),
Anne-Sophie Sacré, Reindert Heuts en Veerle Van linden (ILVO)

De uitdagingen van klimaatverandering

De extreme weersomstandigheden van de afgelopen jaren onderlijnen de kwetsbaarheid van de landbouw voor klimaatverandering. Daarenboven rijst steeds vaker de vraag naar de koolstofvoetafdruk van onze voeding, en hoe we die kunnen verlagen. Net als andere sectoren staat onze landbouw voor grote uitdagingen en landbouwers vragen zich af hoe ze deze uitdagingen op een praktische en economisch haalbare manier kunnen aangaan. Op deze vraag wil Klimrek een antwoord bieden met een klimaattraject op maat van het bedrijf.

Klimaatscan en -advies op maat

Het klimaattraject start met een klimaatscan, gebaseerd op levenscyclusanalyse (LCA), die de landbouwer een gedetailleerd inzicht geeft in de klimaat- en milieu-impact van zijn of haar bedrijf. Op basis van de bedrijfs-specifieke resultaten reikt Klimrek handvaten aan om de bedrijfsvoering op een rendabele manier klimaatslimmer en -robuuster te maken. De scan

gebeurt onder begeleiding van een klimaatconsulent. Deze adviseert en ondersteunt de landbouwer in het nemen van economisch haalbare klimaatmaatregelen zonder neveneffecten voor het milieu.

Akkerbouwtraject in de startblokken

Na de melkveehouderij, waarvoor de ontwikkeling van het traject eind 2019 al van start ging (zie verder), werden afgelopen zomer de eerste akkerbouwers bezocht. Deze pilootboeren staan mee aan de wieg van het klimaattraject voor hun sector. Alle inputs en outputs worden op deze akkerbouwbedrijven in kaart gebracht. Dit betekent dat er bijvoorbeeld rekening wordt gehouden met de emissies die vrijkomen bij bemesting, maar ook met de impact van de productie van die meststoffen.

Akkerbouwbedrijven onder de loep

Hoewel er nog volop gewerkt wordt aan de levenscyclusanalyses van de akkerbouwbedrijven, geven de tussentijdse resultaten al heel wat inzicht. ▶

Figuur 1 toont de gemiddelde bijdrage van de verschillende deelsystemen aan de klimaatimpact van bewaaraardappelen op drie van de pilootakkerbouwbedrijven.

De klimaatimpact of carbon footprint ligt op deze bedrijven tussen 0,086 en 0,114 kg CO₂-equivalenten per kg afgeleverde aardappelen. In figuur 1 zie je dat veldemissies van lachgas bij bemesting de grootste bijdrage leveren aan de klimaatimpact. Daarnaast komt een aanzienlijk deel van de impact door verbruikte diesel bij veldwerkzaamheden en van de productie van meststoffen. Bewaring, waaronder zowel de bewaarloods, het elektriciteitsverbruik als de productie van kiemremmers vallen, levert ook een aanzienlijke bijdrage, net als de productie van pootgoed. De bijdrage van gewasbeschermingsmiddelen en infrastructuur (gebouwen, tractoren en werktuigen) is eerder klein.

De bijdrage van gewasbeschermingsmiddelen en infrastructuur is eerder klein.

De bedrijfsactiviteiten die het grootste aandeel hebben in de klimaatimpact van aardappelen zijn hiermee gekend. Klimaatmaatregelen voor deze teelt zullen zich voornamelijk op deze activiteiten richten. Verdere analyse van de andere pilootbedrijven, teelten en milieu-impactcategorieën zal uitwijzen welke processen zullen worden weerhouden in de finale klimaatscan.

Een nieuwe sector, een nieuwe complexiteit

Hoewel het projectteam al veel ervaring opdeed via het melkveetraject, brengt deze nieuwe sector een eigen complexiteit met zich mee. Rotaties en het belang van seizoenspacht in de

Veldemissies van lachgas bij bemesting leveren in de akkerbouwsector de grootste bijdrage aan de klimaatimpact.

aardappelsector maken de achterliggende berekeningen en dataverzameling een stuk complexer. Van gepachte percelen kan bijvoorbeeld informatie over bemesting of voortelten ontbreken, wat het correct in beeld brengen van de inputs voor een teelt bemoeilijkt. Tot slot zijn maatregelen om de weerbaarheid van het bedrijf tegen klimaatverandering te verhogen van groot belang in de akkerbouwsector. Denk hierbij aan waterbesparende maatregelen of het verbeteren van de bodemkwaliteit. Het effect van deze maatregelen is moeilijk vooraf te becijferen.

Nieuwe resultaten voor melkvee

Na het eerste bezoek (zie ook Boer & Tuinder van 19 november 2020) gingen de consultants opnieuw langs bij de pilootboeren voor een klimaatscan van het boekjaar 2020. Figuur 2 toont de evolutie per pilootboer van boekjaar 2019 op boekjaar 2020. Algemene conclusies mogen we hier niet uit trekken – daarvoor zijn data van een veel groter aantal bedrijven en meerdere jaren nodig. Gemiddeld ligt de klimaatim-

pactscore nu op 0,99 kg CO₂-eq./kg meetmelk. Het rantsoen weegt sterk door op de klimaatimpact. Daarbij is zowel het duurzaam produceren als het duurzaam aankopen van voeder belangrijk. Kwalitatief eigen ruwvoer met een goede verteerbaarheid zorgt voor lagere enterische emissies. Aangekocht (eiwitrijk) voeder komt immers vaak met een grote klimaatimpact. Toch heeft de landbouwer de kwaliteit van eigen ruwvoeder niet volledig zelf in de hand. Ook het weer heeft een grote impact. In een jaar met slechte weersomstandigheden zien we de aankoop van voeder dan ook vaak stijgen. Daarenboven wordt de klimaatimpact van melk ook beïnvloed door het gebruik van bijproducten en de melkgift. De conclusie is dan ook dat het verbetertraject over meerdere jaren heen moet bekeken worden.

Pilootboeren als klimaatambassadeurs

Naast het doorrekenen van de klimaatimpact is een belangrijk doel van het Klimrekproject boeren te voorzien van

een onderbouwd advies rond geschikte klimaatmaatregelen. In het najaar van 2021 hebben we de pilootmelkveehouders geadviseerd over welke maatregelen op hun bedrijf passen en welke broeikasgasreductie ze zouden realiseren. De pilootboeren zijn eigenlijk al echte klimaatambassadeurs! Ze namen immers al heel wat klimaatmaatregelen sinds de start van het project. Denk aan bijvoorbeeld gras-klaver, rantsoenaanpassingen, energetische ingrepen, verteerbaarheid van de graskuil enzovoort. Een lijst van alle mogelijke klimaatmaatregelen kan je vinden op www.klimaatacademie.be.

Melkvee in versnelling

Eind 2021 versnelde toenmalig Vlaams minister van Landbouw Hilde Crevits het Klimrekproject. Samen met de Hooibeekhoeve, Inagro en de zuivelvaarders, zullen Boerenbond en ILVO in 2022 180 melkveehouders begeleiden en adviseren naar een klimaatvriendelijker en -robuuster bedrijf. Dit is mogelijk dankzij middelen uit het Vlaams Klimaatfonds, het Departement Landbouw en Visserij en de zuivelsector.

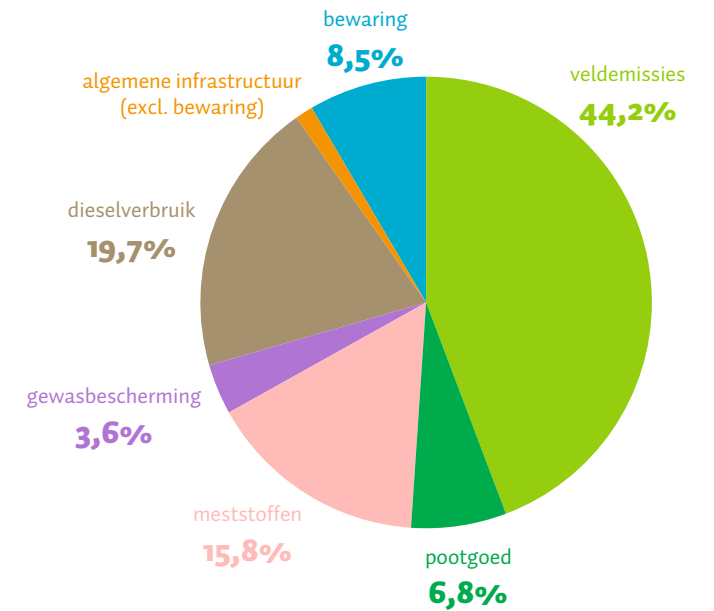
Extra onderzoek blijft broodnodig!

Recent werden heel wat nieuwe klimaatmaatregelen goedgekeurd door het Convenant Enterische Emissies, met focus op het verlagen van de methaanuitstoot. Er wordt nog steeds volop onderzoek gevoerd naar nieuwe klimaatmaatregelen en welke potentiële impact deze kunnen hebben op de reductie van broeikasgassen. Een voorbeeld daarvan zijn de rantsoenproeven in de praktijk die worden uitgevoerd binnen het HappyClimi-project. ■

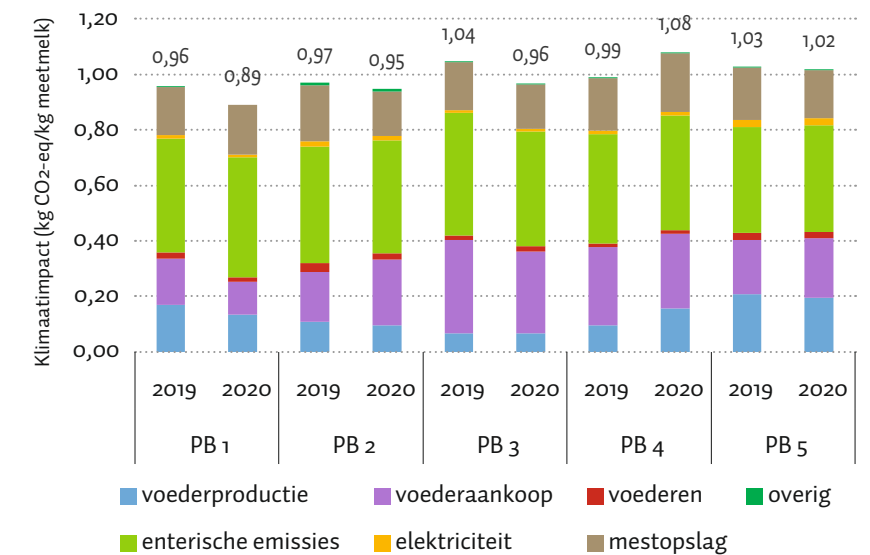
Ben je melkveehouder, akkerbouwer of varkenshouder, begaan met het klimaat en op zoek naar extra informatie over hoe je aan de slag kan?

Meld je dan nu aan op deze website: www.klimrekproject.be/meedoen.

Figuur 1. Bijdrage van de deelsystemen aan de klimaatimpact van aardappelen (uitgedrukt in kg CO₂-equivalenten per kg afgeleverde aardappelen).

Figuur 2. De evolutie in klimaatimpact van boekjaar 2019 naar 2020 per pilootboer (melkvee), met welk aandeel elk deelsysteem heeft op de totale klimaatimpact.

In het Klimrekproject werkt Boerenbond samen met het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO), ILVO en VITO

© TWAN WIJERMANS

Methaanreducerend rantsoen voor melkvee

Binnen het HappyCliMi-project, wat staat voor *Happy Climate Milk* en gefinancierd wordt door Vlaio, gaat Boerenbond samen met ILVO, Flanders' FOOD en UGent op zoek naar methaanreducerende voedermaatregelen. Wist jij dat je de methaanuitstoot van melkvee rechtstreeks kan beïnvloeden door aanpassingen te maken in het voeder dat je geeft?

Nele Loenders, consultant Bio-economie en klimaat Boerenbond en **Anna Demeyer**, projectmedewerker Milieu en omgeving Boerenbond

Broeikasgassen in de landbouw
De landbouwsector staat in voor ongeveer 11% van de totale broeikasgasemissies in Vlaanderen. De helft van die 11% emissies bestaat uit methaan (CH₄) en ongeveer een kwart uit koolstofdioxide (CO₂). Hoewel beide een impact hebben op de opwarming van

de aarde, is de mate waarin verschillend. De impact van CH₄ op het broeikasgaseffect is groter dan de impact van CO₂. Een ander belangrijk verschil is de levensduur van de moleculen in de atmosfeer. CH₄ breekt af na twaalf jaar, terwijl CO₂ honderden jaren aanwezig blijft.

Binnen het aandeel methaanemissies is het grootste deel enterische emissies (70%) ontstaan tijdens het verteringsproces van herkauwers. Het andere deel is afkomstig van mest (30%).

Enterische emissies

Bij de uitstoot van methaan via enterische emissies ligt precies de focus van het HappyCliMi-project. In de pens van herkauwers leven micro-organismen die een deel van het voeder fermenteren. Hierbij komen voedingsstoffen vrij die de herkauwer kan gebruiken. Runderen en andere herkauwers zetten zo producten die niet verteerbaar zijn door de mens om in hoogwaardige, dierlijke eiwitten. Aan dit voordeel is echter ook een nadeel

verbonden. Bij de fermentatie in de pens van herkauwers komen restproducten vrij, zoals waterstof dat door methaanvormende micro-organismen omgezet wordt in het voor het dier onschadelijke methaan. De herkauwer kan dit restproduct niet gebruiken en boert het daarom uit. Op deze manier stoten runderen en andere herkauwers dus methaan uit via oprispingen en uitgedemde lucht. Nog een klein deel komt vrij via winden.

Maatregelen CEER

Een melkkoe stoot gemiddeld 400 g methaan uit per dag. We kunnen deze uitstoot op verschillende manieren verlagen. Er kan bijvoorbeeld worden ingezet op genetica, bedrijfsmanagement en veevoederstrategieën. In de lijst met maatregelen voor melkvee van het Convenant Enterische Emissies Rundvee (CEER) worden volgende aanpassingen van rantsoensamenstelling of gebruik van voederadditieven erkend: geëxtrudeerd lijnzaad (bijvoorbeeld Linex HiSweet), nitraat, 3-NOP (bijvoorbeeld Bovaer), koolzaadvet (uit koolzaadschroot, koolzaadkoek, geplette zaden of geëxtrudeerd zaad) en bierdraf-koolzaadschroot. De voedermaatregel bierdraf-koolzaadschroot verlaagt de methaanuitstoot met 8% bij een specifiek rantsoen. Dit specifieke rantsoen werd gebruikt bij de eerste voederproeven van deze maatregel (SMARTmelken), maar is niet gebruikelijk in de praktijk. Daardoor is verder onderzoek naar andere rantsoenen gewenst.

Uitbreiding voedermaatregel bierdraf-koolzaadschroot

Een belangrijk doel binnen het HappyCliMi-project is het uitbreiden van de voedermaatregel naar andere rantsoenen die gebruikelijker zijn in de Vlaamse melkveesector. Daarnaast wil het project ook meten hoeveel de enterische methaanuitstoot werkelijk daalt door het invoeren van deze voeder-

maatregel. Dat gebeurt via in-vitro-onderzoek en praktijktesten op vier melkveebedrijven.

Praktijktesten op het melkveebedrijf

De praktijktesten worden steeds vormgegeven via hetzelfde draaiboek. Om de methaanuitstoot van koeien die een aangepast rantsoen krijgen te vergelijken met die van koeien die het standaardrantsoen krijgen, worden ze in twee groepen ingedeeld. De twee groepen krijgen afwisselend het standaardrantsoen, een aangepast rantsoen met koolzaadschroot en bierdraf. De aangepaste rantsoenen worden berekend en bepaald in overleg met de melkveehouder en de voederadviseur. De methaanuitstoot van de koeien wordt gemeten via een GreenFeed. Dat is een krachtvoederbox die de methaanconcentratie meet in de lucht die de koe uitademt tijdens het opnemen van een beperkte hoeveelheid krachtvoeder.

Andere voedermaatregelen?

De voedermaatregel 'Koolzaadschroot en bierdraf' is een stap in de goede richting, maar om de methaanreductie het jaar rond te kunnen garanderen op alle Vlaamse melkveebedrijven is voldoende keuze en aanbod aan voedermiddelen nodig. Daarom zal in dit project ook het methaanreducerende potentieel van andere bijproducten en nieuwe grondstoffen gescreend worden in het lab. ■

Wij zijn nog op zoek naar melkveehouders voor de twee volgende periodes van praktijktesten. Wil je deelnemen aan dit onderzoek? Stuur dan een mail naar nele.loenders@boerenbond.be.

© SHUTTERSTOCK.COM

Wat is het Convenant Enterische Emissies Rundvee?

Vanuit het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 moet Vlaanderen – en daardoor ook de Vlaamse landbouwsector – inspanningen leveren om de Europese klimaatdoelstellingen te halen. Om deze inspanningen invulling te geven, werd in 2019 een samenwerking aangegaan tussen de overheid en de rundveesector onder de naam Convenant Enterische Emissies Rundvee (CEER) 2019-2030. In dit convenant worden maatregelen uitgewerkt om de enterische emissies van runderen tegen 2030 met 19% te verminderen tegenover 2005. Een belangrijk onderdeel van deze overeenkomst is een lijst van goedgekeurde maatregelen om de methaanuitstoot te reduceren. De lijst met maatregelen wordt aangevuld wanneer voldoende wetenschappelijk bewezen is dat een (nieuwe) maatregel werkt of kan worden uitgebreid.

Agentschap Innoveren & Ondernemen   Flanders' FOOD

samen voor #sterkgroeien

 BOERENBOND UNIVERSITEIT GENT ILVO
Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

© IVAN DE CLERCQ

Monique en Luc geloven in de voordelen van koolstofopslag

Landbouw heeft iets unieks te bieden aan maatschappij

Opslaan van CO₂ in de bodem hoeft niet gepaard te gaan met hoogtechnologische oplossingen. Het kan ook door maatregelen op boerenmaat. Monique Adams en Luc Vanschoenbeek zien dat CO₂-opslag past in hun landbouwfilosofie en dat de inspanningen voor iedereen een win-winsituatie kunnen zijn.

Ivan De Clercq

Monique Adams heeft in Rummen (Geetbets) een kalvermesterij van 400 dieren, en bijbehorend akkerland voor een deel ruwvoedervezorg van de kalveren. Partner Luc heeft een landbouwbedrijf met focus op akkerbouw bestaande uit tarwe, gerst, mais, bieten en wat aardappelen. “Het gaat om twee aparte bedrijven, maar in de praktijk doen we alles samen. We leren van

elkaar, maar we denken ook over veel hetzelfde”, legt Monique uit.

Wat je geeft, krijg je terug

Over het belang van een goede bodem bijvoorbeeld. De gronden in Geetbets en Herk-de-Stad zijn erg variabel en variëren van iets zwaardere tot erg lichte gronden. Op plekken bevat de grond veel ijzer, wat de bodem hard en weinig doorlaatbaar maakt voor water.

“Het is hier een overgangsgebied met de echt goede akkerbouwgronden. Zo’n 25 km verderop hebben ze twee ton extra graanoogst met dezelfde inspanningen”, vertelt Luc. “Hier moeten de gronden optimaal bewerkt worden om dat laatste eruit te halen, maar er valt mee te boeren. Wat je de bodem geeft, krijg je ook terug in opbrengst.”

Vol gewas

Luc is een enthousiaste believer van groenbedekkers. “We hebben altijd meer groenbedekkers gezaaid dan wat vereist was als ecologisch aandachtsgebied. De praktijk is leidend bij de keuze van groenbedekker. Ik wil geen half ontwikkeld gewas, maar een vol gewas dat ook echt iets bijdraagt aan de bodem. Daarom kiezen we ook voor

een grotere zaaidichtheid dan wordt voorgeschreven.”

De voorbije jaren werd zo meer voor snijrogge-winterrogge gekozen. Het geeft een mooi vol gewas dat je in het voorjaar kan onderwerken. Ook bladrammenas en facelia werden al (in mengeling) gebruikt. Dit jaar komen daar nog eens op advies van de fytoadviseur zonnebloemen bij. “We zien graag bloemen”, klinkt het als bijkomend argument.

Betere bodem

Koolstofopbouw is een werk van lange adem. Via bodemanalyse is de totale opbouw van koolstof meetbaar, maar sowieso gaat het om een langzaam proces. Vaak voel of zie je het verschil bij veldbewerkingen of bij extreme weersomstandigheden, vooraleer je het ook effectief kan meten in het veld via bodemanalyses. Toch brengen de investeringen in koolstofopbouw ook op, zijn Monique en Luc overtuigd. “Nog los van de koolstofopbouw wil je als boer een goede structuur in de bodem, net zoals ook de pH in orde moet zijn. Alles begint met de bodem beter willen maken”, vertelt Monique. Luc merkt op dat land waar de groenbedekker niet gelukt is, zich taaier laten bewerken. Ook de onkruiddruk is merkbaar minder op percelen waar een groenbedekker de bodem heeft kunnen bedekken. Op velden waar diepwortelend bladrammenas stond in de winter, is de grond veel minder toegeslemt en kruimeliger, is Lucs ervaring.

Clean air van Claire

De positieve ervaringen op het veld maakten dat Monique en Luc zich meer verdiepten in de voordelen die die koolstofopbouw biedt, onder andere in het project Landbouwers-Koolstofbouwers, getrokken door de Bodemkundige Dienst van België (BDB). Toen BDB en Boerenbond aankondigden samen te willen werken met

het CO₂-platform Claire, waren Monique en Luc beiden geïnteresseerd.

Claire (Clean Air) is een lokaal en digitaal platform dat bedrijven, verenigingen en overheden die kiezen voor klimaatneutraliteit maar hier zelf niet volledig in slagen, verbindt met lokale projectaanbieders zoals landbouwers en natuurverenigingen en die de mogelijkheid hebben om CO₂-uitstoot te vermijden of CO₂ vast te leggen in de bodem als biomassa onder de vorm van koolstof. Voor de tonnen CO₂ die worden gekocht, wordt er telkens een lokaal project gezocht dat deze CO₂-tegen een vergoeding zal reduceren, vermijden of opslaan. Boeren kunnen binnen de samenwerking momenteel kiezen uit tien maatregelen. De Bodemkundige Dienst van België waarborgt dat de maatregelen doen wat ze beloven.

Deel van de oplossing

Milcobel was bij de eerste om een deel van hun uitstoot via het Claire-platform te compenseren via de projecten van twee landbouwbedrijven – waaronder dat van Monique en Luc. Het gaat om 300 ton CO₂ gespreid over drie jaar. Die CO₂ zullen Monique en Luc weten vast te leggen door onder andere voor het eerst compost te gebruiken, nog meer groenbedekkers te zaaien na de graanoogst, en ook wilgen langs een grachtkant aan te planten. Bij de wilgen zijn het de wortels van de wilgen die de meeste CO₂-vastleggen. “Je moet het in de eerste plaats doen omdat je zelf in de voordelen ervan gelooft. Dat we via Claire een extra inkomen kunnen bekomen, is leuk meegenomen en zien we ook als een extra waardering. We pionieren ook mee omdat we de landbouw wars van alle negativiteit positief in het daglicht willen stellen. Landbouw doet al heel veel dingen goed, en initiatieven als deze tonen dat landbouw een deel van de oplossing is.” ■

Wie of wat is Claire?

Claire is het eerste lokale CO₂-platform in België, waarbij Claire staat voor Clean Air. Wist je dat Boerenbond samenwerkt met Claire en het samen met de Bodemkundige Dienst van België mogelijk maakt om lokale landbouwprojecten op dit platform aan te bieden? Leer er meer over door het webinar te herbekijken via www.boerenbond.be/actualiteit/wat-weet-jij-over-carbon-farming, of door de brochure te downloaden op www.claire-co2.com/carbon-farming-brochure. Wil je een project indienen, mail dan naar carbonfarming@boerenbond.be.

“Landbouw doet al heel veel dingen goed.”

Welke top 5-maatregel past jou?

Ook de coöperatie Vlaams Hoevevond gaat samen met Colruyt Groep op zoek naar maatregelen om koolstof in de bodem te fixeren. Zij gingen onder meer aan de slag met een top 5 van haalbare, laagdrempelige maatregelen.

Surf naar www.boerenbond.be/koolstof-bodem

LEES MEER
op onze website

WIJ ZOEKEN BOEREN MET EEN VOOR WEIDEMELK

U KRIJGT:

**AFNAME-
ZEKERHEID**

**TRANSPARANTE
MELKPRIJS**

**LOKALE
VERWAARDING**

Heeft u
interesse?

Scan de QR-code

Wijnbouwbeurs Vi-Tec komt eraan

Vorige week kon je in *Boer&Tuinder* al een reportage lezen naar aanleiding van Vi-Tec, de allereerste wijnbouwbeurs in de Benelux voor hobbyisten, semiprofessionele én professionele wijnbouwers. De beurs vindt in het weekend van 11 en 12 juni plaats in Waregem Expo. We zetten alle praktische informatie op een rij, zodat je goed voorbereid bent voor je bezoek aan de beurs.

Jan Van Bavel

Wijnbouw is in België aan een opmars bezig en de interesse voor de sector neemt gestaag toe. Daarom organiseert de vereniging WOW (Wijnbouwers Oost-West) de beurs Vi-Tec op zaterdag 11 en zondag 12 juni in Waregem Expo. WOW is een vereniging van zo'n 135 wijnbouwers-wijnmakers uit de provincies West- en Oost-Vlaanderen. Daarvan zijn er een 50-tal professioneel bezig. De leden delen kennis en ervaring met elkaar, met als doel een betere wijn te maken van betere druiven, uit een betere wijngaard.

Driemaal is scheepsrecht

Omwille van het coronavirus werd Vi-Tec al twee keer uitgesteld. Derde keer goede keer nu, op 11 en 12 juni. De beurs is bedoeld voor alle wijnbouwers en wijnmakers – zowel hobbymatig als (semi)professioneel – en alle geïnteresseerden. Alle facetten van de wijnbouw zullen aan bod komen: materialen voor de aanleg van een wijngaard, de bescherming, de teelt, de oogst, het

wijn maken, het bottelen en de marketing. Je kan terecht bij 50 standhouders voor meer informatie: leveranciers van wijngaard- en vinificatiemateriaal, flessen, kurken, allerlei machines ... Kortom, er is een compleet aanbod van exposanten vertegenwoordigd binnen de wijnbouwsector. Ook Boerenbond is present met een stand. Je krijgt er alle info over onze interprovinciale werkgroep Wijnbouw, die de belangen van de sector verdedigt. Deze werkgroep is verantwoordelijk voor de syndicale werking binnen de sector in de provincies via kennisoverdracht, bedrijfsbezoeken en de uitbouw van lerende netwerken. Kom langs en blijf op de hoogte van onze toekomstige initiatieven. ■

“Vi-Tec wil leveranciers en opstartende wijnbouwers samenbrengen.”

Evenement

Vi-Tec praktisch

Wanneer. Zaterdag 11 juni (10-18 uur) en zondag 12 juni (10-17 uur)

Waar. Waregem Expo, Zuiderlaan 26, Waregem

Toegangspreis.

- Gratis mits registratie via <https://vi-tec.2022.evenbrite.be>
- 5 euro aan de deur zonder registratie

Proeverij. In de WOW Wijn-Corner kan je proeven van Oost- en West-Vlaamse wijnen, waarbij je deskundige uitleg krijgt.

Masterclasses. Volg een interessante masterclass over onderstaande onderwerpen. Inschrijven kan enkel op de beurs.

Zaterdag

- 11.30 - 12.30 uur: Natuurlijke ondersteuning wijnbouw (Agriton)
- 13.30 - 14.30 uur: Bescherming tegen *Drosophila suzukii* (Howitec)
- 14.30 - 15.30 uur: Astuces et conseils – Liqueurs de tirage et d'expédition (Sofralab)
- 15.30 - 16.30 uur: De brede weersverzekering (KBC)
- 16.30 - 17.30 uur: Bladbescherming met calciëten? (Oenosan)

Zondag

- 11 - 12 uur: Bescherming tegen *Drosophila suzukii* (Howitec)
- 12 - 13 uur: Bladbescherming met calciëten? (Oenosan)
- 13.30 - 14.30 uur: Astuces et conseils – Liqueurs de tirage et d'expédition (Sofralab)
- 14.30 - 15.30 uur: Natuurlijke ondersteuning wijnbouw (Agriton)

 www.vi-tec.be

© TWAN WIERIANS

Mag de kip nog kakelen?

Op vrijdag 20 mei vond het pluimveeseminarie 'Mag de kip nog kakelen?' plaats op de Agridagen in Ravels. Professor-emeritus Eddy Decuyper van de KU Leuven ging er in op de impact van de huidige trends op efficiëntie, dierenwelzijn en milieu. Onderzoeker Hilko Ellen van Wageningen Livestock Research bekeek de uitstoot van de pluimveesector vanuit het Nederlandse onderzoek. Kunnen we op dit vlak iets leren van onze noorderburen?

Jan Van Bavel

De genetica in de pluimveehouderij heeft de sector tot spectaculaire productie-efficiëntie gestuwd. Professor-emeritus Eddy Decuyper van de KU Leuven, wereldwijd bekend in het pluimveeonderzoek, maakte het tijdens zijn carrière van dichtbij mee. Hij riep op om een visie

op lange termijn te ontwikkelen. "Vleeskippenhouders bereiken een toegenomen voederefficiëntie door een betere hygiëne, stalklimaat en genetica." Decuyper stelde dat de toegenomen mechanisatie, specialisatie en schaalvergroting in de laatste 20 à 30 jaar tot bijkomende uitdagingen

heeft geleid. "Dat komt ook door onze veranderde houding ten opzichte van dieren, waardoor we meer problemen zien. Buiten een technologische aanpak is het nog zoeken en tasten. In discussies rond dierenwelzijn komen vaak termen als stress, pijn, lijden en welzijn naar voren, die vanuit ons eigen aanvoelen worden verwoord. Er is nog een lange weg te gaan, denk maar aan de recente discussies rond de welzijnsproblematiek van in ovo seksen van kuikens."

Omslag naar circulair denken

Duurzaamheid is een modewoord geworden, dat te pas en te onpas wordt gebruikt. "Duurzame landbouw is landbouw die moet kunnen blijven duren", formuleerde Decuyper het heel mooi. "We moeten daar naar evolueren omwille van drie redenen. Vooreerst omdat we voldoende voedsel moeten kunnen produceren voor alle consumenten. Ten tweede omdat landbouw niet kan blijven bestaan als onze landbouwers daar geen volwaardig inkomen uit kunnen halen. Landbouw loopt hier zo'n 40 à 45% achter op andere sectoren. Tot slot omwille van het milieu in de brede betekenis van het woord. Landbouw is de belangrijkste speler in milieubeheer, want het grootste deel van het milieu is landbouw. We moeten kringlopen sluiten en respecteren." Decuyper zag drie pijlers die we op middellange termijn nodig hebben om tot duurzame landbouw te komen: bewustwording bij producenten en consumenten, toepassing van de snel evoluerende technologie en betere en meer overheid. "Dat moet leiden tot een radicale omslag. We moeten naar meer circulair denken, ook voor energie, en deze drie pijlers moeten daaraan meewerken in synergie." Decuyper riep in dit verband op tot een herstel door de overheid van het evenwicht tussen voedselzekerheid en voedselveiligheid. "De mest- en stikstofproblematiek kunnen we voor

een groot deel oplossen als we terug leren om de veehouderij te integreren in de akkerbouw." De professor-emeritus vroeg zich ook af of de vrije markt wel zo'n goed systeem is voor onze pluimveehouders. "Misschien moeten we iets minder produceren, maar dan meer verdienen. Maar de prijs wordt bepaald door enkele retailers, die een onderlinge bikkelharte concurrentiestrijd voeren." Toch blijft Decuyper hoopvol: "Door een goede synergie tussen de drie pijlers kunnen we de omslag naar een nieuw tijdperk maken; minder op productiviteit gericht, maar met betaalbaar voedsel voor iedereen waarin elke landbouwer goed zijn boterham kan verdienen en waarin we zorg dragen voor het milieu."

Ammoniakemissie in Nederland

Hoe gaan onze noorderburen om met het PAS-verhaal? Hilko Ellen, projectleider Huisvesting en emissies van het onderzoeksinstituut Wageningen Livestock Research, is een expert op het vlak van uitstoot van de pluimveehouderij. Met zijn jarenlange ervaring rond emissieonderzoek staat hij ook met beide voeten stevig in de praktijk. Volgens Ellen is het verschil tussen Vlaanderen en Nederland wat de PAS-regelgeving betreft niet zo groot. Ook in Nederland moeten 'rode' moderne en rendabele bedrijven sluiten. De PAS werd er afgeschoten door de Raad van State en vervangen door een 'Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering'. Dat houdt in dat er in 2025 geen overschrijding meer mag zijn van de kritische depositiewaarde in Natura 2000-gebieden op 40% van het areaal. Tegen 2030 moet dit cijfer

"Duurzame landbouw is landbouw die moet kunnen blijven duren."

oplopen tot 74%. Verder is er een gebiedsgerichte aanpak, waarbij bedrijven die heel dicht bij Natura 2000-gebieden liggen genomineerd zijn om weggekocht te worden. "Bij ons heb je twee omgevingsvergunningen nodig: een voor milieu en een voor natuur", aldus Ellen. "Als je met je houderijsysteem voldoet aan de grenswaarden van ammoniak- en fijnstofemissie kan je tot 1 miljoen kippen houden, mits je geen geurhinder veroorzaakt. De natuurvergunning bepaalt dat je je stikstofdepositie op een natuurgebied niet mag overschrijden. Het besluit Emissiearme huisvesting bepaalt de grenswaarden ammoniakemissie per dierplaats en jaar waaraan pluimveebedrijven moeten voldoen. Deze waarden zullen tegen 2025 nog worden aangescherpt. Om de waarden van je stikstofdepositie voor je omgevingsvergunning Natuur te behalen, mag je dat aanvullen met managementmaatregelen, zoals het toepassen van snijmais als strooisel bij vleeskuikens."

Biologische leghennen

Biologische pluimvee- en varkensbedrijven hoeven in Nederland geen emissiearme technieken in hun stallen toe te passen. De biologische legpluimveehouderij gebruikt wel dezelfde stal-systemen als de reguliere. Er is een sterke vraag om de biosector het besluit Emissiearme huisvesting te doen naleven. "Opvallend in dit kader was dat uit metingen op twee biologische leghennenbedrijven bleek dat de ammoniak-, fijnstof- en geuremissies op deze bedrijven hoger lagen dan die op reguliere bedrijven", aldus Ellen. "Uit een studie van het Centraal Bureau voor de Statistiek uit 2019 bleek verder dat er bij voliërehuisvestingen veel minder stikstof aanwezig was in de mest dan er werd verwacht. De emissiefactoren voor voliërehuisvestingen zijn in Nederland te hoog. Verdere metingen zijn nodig."

Vleeskuikens

In 2010 startte de Nederlandse vleeskuikenhouderij met het 'Volwaardconcept', waarbij de kuikens onder meer moeten beschikken over een overdekte uitloop die 20% van het beschikbare staloppervlak moet bedragen. "Toen al werd de vraag gesteld wat het effect was van deze andere productiewijze voor de emissies. Twaalf jaar later hebben we hier nog steeds geen cijfers over. We schatten in dat over enkele jaren 60% van de Nederlandse vleeskuikenstapel het keurmerk 'Beter Leven 1 Ster' zal volgen." In dit houderijsysteem hebben de kuikens meer ruimte, afleidingsmateriaal en mogelijkheden om hun natuurlijke gedrag uit te oefenen dan dieren uit de gangbare veehouderij. Ellen vroeg zich af of de emissiefactoren in dit systeem met overdekte uitloop, lagere bezetting en langere groeiperiode – omgerekend per dierplaats/jaar – niet hoger zullen liggen dan bij een regulier systeem. Tot slot pleitte hij voor een integrale benadering, waarbij bedrijven niet alleen moeten kijken naar hun stikstofuitstoot en efficiëntie, maar ook naar andere, even belangrijke aspecten, gaande van arbeidsomstandigheden tot volksgezondheid. ■

© JAN VAN BAVEL

De twee sprekers op het seminarie: links Eddy Decuyper, professor-emeritus van de KU Leuven en rechts Hilko Ellen, onderzoeker Huisvesting en emissies van Wageningen Livestock Research.

Jos Daems
algemeen proost Boerenbond &
Landelijke Gilden

Pinksteren

Wie of wat de Heilige Geest is, is moeilijk te zeggen. Een geest kan je trouwens zo moeilijk vastpakken.

Maar je ziet het wel aan mensen waar iets van uitgaat: wat ze zeggen, is gemeend; wat ze doen, is echt. Ze stralen iets uit dat met die Geest heeft te maken: warmte, goedheid, vrede, geduld, begrip, aandacht voor de minsten ...

Ook al zijn er velen wiens levenspad niet over rozen loopt, toch gaat er kracht van hen uit waar je zelf beter van wordt. Zij zijn 'geestige' mensen. Zij tonen vaak met weinig woorden hoe de Geest vandaag aan het werk is.

“De Geest waait waar hij wil, laat hem maar pinksteren!”

© SHUTTERSTOCK.COM

Goed nieuws!

Vijftig dagen na Pasen vieren we Pinksteren. Jezus ademt over zijn apostelen en als een lopend vuurtje worden ze zo geïnspireerd dat de deuren van de zaal openzwaaien en er goed nieuws naar buiten komt. Het moet daar wat geweest zijn in Jeruzalem! Niemand die goed wist waaraan of waaraf, en toch is de boodschap duidelijk: 'Blijf niet bij de pakken (na wat gebeurde op Goede Vrijdag) zitten en vertel je verhaal aan alle mensen!' Was de situatie toen dan zo anders dan vandaag? Na Goede Vrijdag en wat verwarrende berichten over een leeg graf, vonden de leerlingen elkaar terug daar waar ze elkaar voor het laatst gezien hadden. De twijfel en het ongeloof over wat Jezus was overkomen, was van hun gezichten af te lezen. Sommigen waren er moedeloos van geworden, gingen terug naar Emmaüs of gingen opnieuw vissen. Anderen konden niet geloven dat het allemaal voor niets was geweest, amen en uit! Die gevoelens kennen we vandaag maar al te goed. Met de beste bedoelingen ga je ervoor met passie en vuur. Je bent fier op wat je hebt bereikt, het doet deugd dat mensen jouw inzet naar waarde schatten, het maakt je blij en iedereen mag dat weten. Maar dan zijn er altijd mensen die je het licht in de ogen niet gunnen. Ze stellen jouw inzet in vraag en wijzen je met de vinger. Je wordt beladen met alle

zonden van Israël. Er zijn er dan die de handdoek in de ring gooien, maar er zijn ook mensen die juist op die momenten een versnelling hoger schakelen, in het verweer komen en blijven vertellen waar hun passie en vuur vandaan komen. Je vraagt je dan af: 'Waar halen zij de kracht en de moed om door te doen?' Onbegrijpelijk voor de een; vanzelfsprekend voor een ander, net als bij de apostelen. Kunnen ook wij, na de drukke voorjaarswerkzaamheden en de te droge periode – juist als wat gezaaid en geplant is water broodnodig heeft – opnieuw moed verzamelen om te geloven dat het met wat er ook op ons afkomt niet gedaan is, amen en uit! Misschien hebben we – net als de apostelen toen, opnieuw geestkracht nodig om de rug te rechte, overeind te komen en uit te breken om met passie en fierheid ons verhaal te blijven vertellen. 'De Geest waait waar hij wil', zeggen kerkmensen, we moeten er alleen voor openstaan en toelaten dat hij sporen en wegen aanwijst die uitzicht en toekomst bieden. Moest iedereen het hart en verstand hiervoor durven openen, de wereld zou er heel wat anders: fijner, warmer, menselijker, deugdelijker uitzien. Maar ik weet het; het is niet gemakkelijk, maar wel de moeite waard. Laat het dus maar pinksteren! Ik wens jullie allen een geïnspireerd 'feest van de Geest'! ■

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond en Landelijke Gilden kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouwen milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **ziddagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	na afspraak	dinsdag (9.30-12.00)	016 28 61 61
Sint-Katelijne-Waver	na afspraak	woensdag (9.30-12.00)	016 28 61 61
Geel	na afspraak	donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61

Vlaams-Brabant

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Bekkevoort	-	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 01
Leuven	-	maandag (9.00-11.30)	016 28 61 01
Neerlinter	-	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 01
Galmaarden	-	2e en 4e donderdag (9.30-13.30)	0475 69 39 55
Londerzeel	8 jun	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0475 69 39 55
Pepingen	-	2e en 4e maandag en dinsdag (10.00-14.00)	0475 69 39 55

Limburg

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Bree	-	woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10
Sint-Truiden	7 jun	dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10
Tongeren	-	donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10

Oost-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Meldert	7 jun	1e en 3e dinsdag (10.00-13.00)	0475 69 39 55
Sint-Goriks-Oudenhove	-	1e en 3e donderdag (10.30-16.30)	0475 69 39 55
Maldegem	-	1e en 3e maandag (13.30-16.30)	0473 88 21 05
Oudenaarde	9 jun	donderdag (13.30-16.30)	0473 88 21 05
Beervelde	-	woensdag behalve de 5e (14.00-16.00)	0472 81 03 36
Beveren-Waas	-	2e en 4e dinsdag (14.00-16.00)	0472 81 03 36
Sint-Denijs-Westrem	-	maandag behalve de 5e (13.30-16.30)	09 243 88 31
Sint-Denijs-Westrem	-	woensdag behalve de 5e (10.00-12.00)	0472 81 03 36
Zele	-	1e en 3e dinsdag (14.00-16.00)	0472 81 03 36

West-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	-	maandag (9.00-12.00)	0478 47 30 24
Gistel	9 jun	2e en 4e donderdag (9.00-11.30)	0478 47 30 24
Ieper	8 jun	2e en 4e woensdag (9.00-11.30)	0478 47 30 24
Loppem	7 jun	dinsdag (9.00-12.00)	0478 47 30 24
Oedelem	9 jun	2e en 4e donderdag (13.30-16.30)	0478 47 30 24
Poperinge	-	1e en 3e donderdag (14.00-16.00)	0478 47 30 24
Tielt	-	1e en 3e donderdag (9.00-12.00)	0478 47 30 24
Zwevegem	-	1e en 3e woensdag (9.00-12.00)	0478 47 30 24
Roeselare	7 jun	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80
Veurne	8 jun	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur is gratis

Volg loopbaancoaching bij Acerta

Versterk je ondernemerschap vanuit je eigen talenten

“Via de loopbaancoaching van Acerta werd duidelijk dat de balans tussen werk en privé zoek was. Dat had een negatieve impact op mijn bedrijf.”

Paul Destoop

Talentedanalyse

Stielkennis alleen volstaat niet meer om je landbouwbedrijf te leiden. Je neemt voortdurend beslissingen. Het is normaal dat je niet alles even goed kan. Voor het ene heb je meer talent dan voor het andere. Stel jij je vragen als: wat wil ik? Wat kan ik goed en waar wil ik naartoe?

Coaching in 3 sessies

Boerenbond geeft je de kans om een coaching te volgen. Een professionele loopbaancoach van Acerta, die de landbouwsector goed kent, helpt je in 3 sessies zicht te krijgen op jouw talenten.

VDAB-loopbaancheques

Ontdek met dit loopbaantraject je talenten en bouw een toekomstplan voor jezelf en je bedrijf. Zo maak je ondernemerschap robuuster! Bovendien kan je een beroep doen op de VDAB en loopbaancheques. Daardoor kost deze begeleiding je slechts 40 euro.

Hoe aanmelden?

Snel ontdekken of zo'n scan echt iets voor jou is? Vul je gegevens in op de site van Acerta. Een coach contacteert je dan voor een vrijblijvend gesprek en spreekt met je af hoe het traject verder zal verlopen.

Uraag een vrijblijvend gesprek via www.acerta.be/loopbaanbegeleiding

Boerenbond werkt samen met het Loopbaancentrum van Acerta

acerta

Agenda

Deze vormingen zijn exclusief voor onze leden. De meest actuele informatie vind je op www.boerenbond.be/vorming

Vlaams-Brabant

Masterclass: Motiveren tot presteren - Coachende vaardigheden

Spreker: Jochen Bessemans

2 juni, 9-30 uur

Abdij van Averbode, Scherpenheuvel-Zichem

195 euro

Inschrijven via 0483 50 01 95 of vorming@boerenbond.be
Boerenbond Training & Opleiding Ondernemerschap

Fytobijscholing: Biologische gewasbescherming

Spreker: Francisco Lozano-Rubio

2 juni, 20 uur

Onlinevorming

15 euro

Inschrijven via 016 28 61 10 of vorming@boerenbond.be
Boerenbond Training & Opleiding Fyto

Managementcursus: Inkopen en onderhandelen met kennis van zaken

Spreker: Philip Meyers

7, 14, 20 en 28 juni, telkens om 18 en 20 uur

Abdij van Averbode, Scherpenheuvel-Zichem

295 euro

Inschrijven via 0483 50 01 95 of vorming@boerenbond.be
Boerenbond Training & Opleiding Ondernemerschap

Informatie- en inspiratienamiddag: Samen voor een klimaatlim Boerenland-schap Pajottenland

Spreker: Anne-Marie Vangeenberghe

9 juni, 14 en 19 uur

Peerenbosch, Pamel

Inschrijven via 016 28 61 03 of diana.goris@boerenbond.be
Boerenbond

Oost-Vlaanderen

Managementcursus: Inkopen en onderhandelen met kennis van zaken

Spreker: Philip Meyers

8, 15, 22 en 29 juni, telkens om 18 en 20 uur

B&B De Steenhove, Nevele

295 euro

Inschrijven via 0483 50 01 95 of vorming@boerenbond.be
Boerenbond Training & Opleiding Ondernemerschap

West-Vlaanderen

Computergebruik: werken in de cloud

Spreker: Evy Vandewalle

2 en 9 juni, 20 uur

Boerenbond, Roeselare Provinciaal bestuur Boerenbond

Managementcursus: Word je tijd en administratie de baas!

Sprekers: Stefanie De Neve, Pieter Weinberger

9, 16, 23 en 30 juni, telkens om 20 uur

OC De Kring, Keiem

65 euro

Inschrijven via west-vlaanderen@boerenbond.be. Info via jolien.verbeke@boerenbond.be
Regionaad Veurne-Oostende-Diksmuide

fyto licentie

Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fyto licentie.

Basiscursus financieel management

VORMING Wil je ook zicht hebben op de financiële gezondheid van je bedrijf en kunnen meepraten met je boekhouder en bankier? Volg dan zeker onze basiscursus financieel management. Ondernemen in de land- en tuinbouw gaat hand in hand met financiën, maar je cijfers daadwerkelijk in de vingers hebben is een andere zaak. Op het einde van deze cursus heb je inzicht in je balans- en resultatenrekening en kan je hierbij cijfers interpreteren, heb je notie van wat een ondernemingsplan is en wanneer je dit nodig hebt, en weet je ook meer over hoe de toekomst van financiering eruitziet. We richten ons hierbij specifiek op land- en tuinbouwers die al een vennootschapsboekhouding hebben. De cursus vindt plaats in Zoersel op 14, 21 en 28 juni, telkens van 13 tot 16 uur. Ligt Zoersel te ver voor jou, geef ons dan zeker een seintje. Bij voldoende interesse organiseren we deze cursus ook in Oost- en West-Vlaanderen. ■

Matty Veulemans, consultant Training & Opleiding

Amrojans PV-installatie te Diksmuide
2640 zonnepanelen
totale installatie 660 kVA

Geniet van het leden-voordeel!

www.esegroup.be
info@esegroup.be
058 - 59 39 50

ese smart energy ways

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert in zijn platteland

Net(t)e Boerentocht laat je genieten van landbouwgebied Kleine Nete

EVENEMENT Het brongebied van de Kleine Nete – gelegen in Retie, Dessel, Kasterlee en Geel – herbergt een mooie landbouwstreek met tal van moderne en diverse land- en tuinbouwbedrijven. Naast landbouw kan je hier ook enkele beschermde vissoorten aantreffen die in harmonie met de landbouwactiviteiten kunnen leven. Sterke inspanningen van onze sector, maar toch is dit niet genoeg. De regio wordt sterk getroffen door het nieuwe PAS-kader, is het toneel voor heel wat groenaankopen en moet bijkomende maatregelen nemen om de vispopulaties te versterken. Heel wat onzekerheden voor de landbouwers, dus tijd voor actie!

Burger dichter bij de boer?

De lokale afdelingen van Boerenbond, Groene Kring en Ferm voor agrarische vrouwen bleven ondanks de mokerslag voor deze landbouwregio niet bij de pakken zitten. Ze staken de koppen bij mekaar om een mooie fietstocht uit te stippelen die het belang van de landbouw naar onze

burgers brengt. Vanaf zondag 12 juni tot eind augustus kan je de 'Net(t)e Boeren Fietstocht' rijden en genieten van ons uniek boerenlandschap langsheen het brongebied van de Kleine Nete. Hopelijk zal dit niet de laatste keer zijn!

Fietsen, proeven en een bezwaar indienen

Zondag 12 juni wordt de fietstocht officieel ingereken. Je kan tussen 11 en 14 uur vertrekken bij de familie Daems-Blockx op de Mulsebaan 96 in Retie. 'Proef' onderweg van ons mooie landbouwlandschap. Neem deel aan onze fietsquiz en maak kans op een mand vol lekkere streekproducten. Het einde is voorzien bij Agricamp, Zanddijk 55 in Dessel. Hier kan je napraten met een hapje en drankje én is er de kans om de landbouwers te steunen en een bezwaar in te dienen in het openbaar onderzoek naar het nieuwe stikstofkader. De rest van de zomer is de tocht vrij toegankelijk. ■

Michiel Sels, regioconsulent
michiel.sels@boerenbond.be

Groene Kring organiseert bezwarencafés

STIKSTOF Het is belangrijk om een bezwaar in te dienen tijdens het openbaar onderzoek van het stikstofakkoord dat momenteel loopt tot en met 17 juni. Heb je dit nog niet gedaan en wens je graag hulp? Kom dan zeker naar het bezwarencafé.

Bezwarencafé in Brecht

Op zondag 12 juni vindt het laatste bezwarencafé plaats in Brecht in Café Trapke op (Vaartdijk 16, Brecht). Van 11 tot 17 uur kan je hier terecht voor ondersteuning bij het opstellen van een bezwaar. De Groene Kring-bezwarencafés zijn toegankelijk voor iedereen. Ook leden van Boerenbond en Ferm voor agrarische vrouwen zijn welkom! Na het indienen kan je gezellig nog iets blijven drinken. ■

Lore Van Looveren, regioconsulent
lore.van.looveren@boerenbond.be

Ga met Boeren-natuur mee op terreinbezoek in het Pajottenland

Op dinsdag 7 juni organiseert Boeren-natuur Vlaanderen een boeiend terreinbezoek dat plaatsvindt in en rond Plattelandscentrum Paddenbroek in Gooik. Tijdens dit bezoek zullen we enkele functionele bloemenranden bezoeken die aangelegd werden in kader van het Interreg NWE-project 'FABulous Farmers'. Hierbij zullen we onder andere een korte workshop doen rond nuttige insecten die aan natuurlijke plaagbestrijding doen in de gewassen rond de bloemenranden en zullen de voorlopige resultaten van de monitoring worden toegelicht. We starten om 13.30 uur, vervolgens bezoeken we de terreinen in de regio Gooik-Lennik, en afsluiten doen we met een frisse versnapering vanaf 16.30 uur.

Praktisch

Het Plattelandscentrum Paddenbroek is vlot te bereiken met de wagen of fiets. Voor het terreinbezoek zullen we ons verplaatsen met fietsen (in totaal zo'n 10 km). Indien gewenst kunnen wij deze fietsen voorzien.

We hopen je te mogen verwelkomen op deze boeren-natuurlijke namiddag! Deelname is gratis, maar inschrijven is wel nodig via www.boeren-natuur.be/beleef-de-boeren-natuur. ■

Joost-Pim Balis, regiocoördinator Boeren-natuur Vlaanderen
joost-pim.balis@boeren-natuur.be

Stuur Joost-Pim een mailtje of bel 016 28 64 28.

Interreg
North-West Europe
FABulous Farmers

Geslaagde PAS-actie Wijngaardberg

STIKSTOF Het einde van de bloesems op de Wijngaardberg? Met die vraag lokten de lokale fruittelers politici en pers om hun verhaal te aanhoren. Het stikstofakkoord deelt immers ook rake klappen uit in de plantaardige sector door vanaf 2028 nulbemesting op te leggen voor percelen met een groene bestemming in VEN- en SBZ-gebied.

Er worden al vier generaties lang appels en peren geteeld op de Wijngaardberg. Die zone is al enkele decennia natuurgebied en kreeg tot nu toe een onthefping van nulbemesting die één generatie kan worden doorgegeven. Het stikstofakkoord zet nu ook dat op de helling, door vanaf 2028 een verbod in te stellen op het bemesten van percelen met groene bestemming in de speciale beschermingszones (SBZ) en in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). En dat zet de fruittelers voor het blok.

Het landschap wordt bovendien erg gewaardeerd: honderden toeristen kwamen de voorbije weekends genieten van de bloesempracht in de pop-upbar van de Gelroodse fruittelers. En dat landschap wordt nu bedreigd. Fruitteelt is dan wel laag stikstofbehoefstig, maar zonder enige vorm van bemesting kan je geen fruit telen. Studies tonen aan dat al na één jaar zonder bemesting de bloembot en vruchtbaarheid achteruitgaan, na enkele jaren is de teelt niet meer rendabel. Vooral Bart Verlinden en zijn vrouw An vertelden hun verhaal voor de aanwezige pers. Zij namen drie jaar geleden het

bedrijf over, deden de nodige investeringen, afgestemd op de huidige bedrijfsoppervlakte en zien nu hun toekomst erg onzeker in. In *Boer&Tuinder* 18 van 5 mei kwam hun verhaal al uitgebreid aan bod. Ook de collega-fruittelers legden uit dat er ontheffing van de nulbemesting was beloofd aan de huidige generatie van overnemers, hier wordt nu ineens een abrupt einde aan gesteld.

Ontoereikende compensatie

Het PAS-akkoord voorziet een flankerend beleid voor de betrokken grondgebruikers. Afhankelijk van het moment waarop men stopt, wordt een eenmalige vergoeding tussen 10.000 en 12.000 euro/ha voorgesteld. Bert Toetenel, voorzitter van de provinciale vakgroep Fruit Hageland lichtte toe waarom deze compensatie niet volstaat. "Men differentieert al niet tussen teelten. De voorziene geldsommen zijn niet in verhouding tot de opbrengstverliezen die de nulbemesting met zich meebrengt. Om elders een boomgaard aan te planten en op te kweken moet je rekenen op een eenmalige kost van 35.000 euro en nog 60.000 euro bijkomende inkomstenverliezen per ha. Daarenboven liggen deze percelen hoog, wat gunstig is, in geval van vorst. Een gelijkwaardige alternatieve locatie vinden is dus moeilijk en duur." ■

Annelies Coussé, tuinbouwconsulent
annelies.cousse@boerenbond.be

STEMmig boeren, Binnen bij Boerendagen

EVENEMENT Nog te veel kinderen weten niet waar het brood dat ze eten of het vlees dat op hun bord ligt vandaan komt. Om daar wat aan te doen, vinden in Sint-Truiden (19 en 20 mei), Tongeren (20 mei), Herk-de-Stad (2 juni), Halen (3 juni) en Heers (10 juni) Binnen bij Boerendagen plaats. Deze dagen kaderen ook in het Leaderproject 'STEMmig boeren' waarvan de doelgroep de leerlingen van het zesde leerjaar lager onderwijs en eerste middelbaar is. Anders dan bij de BinnenBijBoerendagen is het onderwerp van het aanbod hier niet alleen het productieproces van voedsel, maar wordt op de wetenschappelijke en technologische context van dit productieproces ingezet en vooral ook op de technieken die er gebruikt worden om klimaatvriendelijk te produceren. Zo worden de specifieke vaardigheden als probleemoplossend denken beoefend en de interesse in wetenschap en techniek aangewakkerd. Voortdurende wetenschappelijke en technologische innovatie vraagt om wetenschapsonderwijs dat jongeren uitrust met de nodige vaardigheden. Tot deze vaardigheden behoort het kunnen oplossen van een *real world problem* door flexibel gebruik van kennis uit de verschillende STEM-disciplines (*science, technology, engineering en mathematics*). Deze dagen steunen op een mooie samenwerking tussen geëngageerde landbouwbedrijven, de deelnemende gemeenten en scholen. Plattelandsklassen ontwikkelde voor de deelnemende gemeenten een STEM-box. Deze kan door de leerkrachten gratis ontleend worden via de plaatselijke bibliotheek. ■

Peter Bruggen, provinciaal secretaris
peter.bruggen@boerenbond.be

Jouw buurtsuper, jouw klant?

KORTE KETEN De samenwerking tussen lokale supermarkten en landbouwproducenten loopt niet altijd van een leien dakje. De supermarkt wil liever één aanspreekpunt, één bestelling en één levering en twijfelt over de leverzekerheid en extra workload in hun samenwerking met lokale producenten. Nochtans is de consument de laatste jaren enkel bewuster en lokaler gaan kopen. Door de handen in elkaar te slaan, komen de partijen tegemoet aan elkaars noden. Via de buurtsuper krijgt de lokale producent toegang tot een grotere markt. Bewuste klanten die het niet zien zitten om verschillende hoeveelheden te bezoeken, krijgen een ruime keuze van lokale en ultraverse producten, afkomstig van een producent uit de regio.

Bij de super

In Limburg werken verschillende producenten reeds succesvol samen met lokale ondernemers om hun producten aan de man te brengen. Door een partnerschap aan te gaan, zorgen zij voor een win-winsituatie en zorgen ze voor het behouden en promoten van de eigenheid van de streek. Op 20 juni gaat Boerenbond dieper in op deze Limburgse succesverhalen. We gaan op bezoek bij enkele supermarktuitbaters die streekproducten van lokale productie aanbieden in hun assortiment. Zowel de uitbaters als de producenten getuigen over hun ervaringen en praktische aanpak. Na ons bezoek brengen we producenten en supermarkten nogmaals samen tijdens een smaakbeurs, waar ze tijdens informele gesprekken kunnen polsen naar een mogelijke samenwerking.

Doe mee

Wil jij mee op onze inspiratietoer en/of een stand op de smaakbeurs? Land- en tuinbouwers (of lokale producenten) uit de provincie Limburg kunnen gratis deelnemen. Wees er snel bij, want de plaatsen zijn beperkt! Inschrijven kan tot 13 juni via Diana Goris (diana.goris@boerenbond.be) of via de vormingskalender op de Boerenbondwebsite. ■

Jolien Deroost, medewerker Projectcommunicatie
Jolien.deroost@boerenbond.be

Staten-generaal voor de korte keten houdt Goeste boven doopvont

KORTE KETEN In Evergem vond voor de allereerste keer een staten-generaal plaats voor de korte keten. Alle mogelijke partners uit het Meetjesland waren daarvoor uitgenodigd: producenten, gemeentebesturen, horecamensen ... In het Meetjesland zijn er al heel wat initiatieven rond de korte keten. Het is de bedoeling om die allemaal nog dichter bij elkaar te brengen en intensiever samen te werken onder het nieuwe overkoepelende logo 'Goeste' dat die avond werd voorgesteld.

Het is de intentie om producenten van het Meetjesland hun vlees, zuivel, groenten, dranken ... op de markt te laten brengen onder dit logo 'Goeste'. Zo is het voor alle klanten duidelijk dat ze een kwaliteitsvol product van dicht bij huis kopen. Ook willen we onder meer gemeentebesturen, regionale organisaties en verenigingen motiveren om 'korter bij' te kopen en om het logo te integreren in hun communicatie over de korte keten.

Inspiratie kwam er die avond van een viertal getuigenissen: Pieter De Smet (AZ Zeno Knokke) vertelde waarom en hoe hij de korte keten integreert in de dagelijkse bereiding van 1100 maaltijden voor patiënten van zieken- en rust- en verzorgingstehuizen binnen de groep. Katrien Verbeke assisteert bij de ontwikkeling van voedselstrategieën en koppelt kleine organisaties

en producenten aan grotere, zodat ze elkaar kunnen versterken. Chef Lieven Lootens van 't Aards Paradijs uit Merendree strooide met voorbeelden uit zijn keuken en Bertien Meerschaert van fruitbedrijf Berckelaer onthaalt mensen in zijn vakantiehoeve en laat ze kennismaken met het fruit van de hoeve. Zo is hij ambassadeur van zijn sector.

We zoeken ambassadeurs

Dat idee van ambassadeurschap wordt ook in het Meetjesland verder uitgewerkt door Landelijke Gilden. We gaan op zoek naar mensen die ambassadeur willen zijn en onze verhalen mee willen uitdragen. Dat kunnen producten of horecamensen zijn, maar even goed hobbykoks die graag met groenten en vlees van bij ons koken. Ook lokale besturen of verenigingen kunnen zich hiervoor inzetten. Op 15 juni organiseren we daarom een eerste kennismaking met het begrip 'ambassadeur voor de Meetjeslandse korte keten' in het Zwijntjeshof in Evergem.

Wie een hart heeft voor de Meetjeslandse korte keten en dit ook wil uitdragen als ambassadeur kan hiervoor contact opnemen via 0473 93 31 10 of oostvlaanderen@landelijkegilden.be. ■

Eddy Matthys-De Zutter, consultant
Landelijke Gilden
eddy.mattys-dezutter@boerenbond.be

Intendant op terreinbezoek in dossier Seine-Schelde

RIVIERHERSTEL Op 24 september besliste de Vlaamse regering om een versnelde aanpak te realiseren in het kader van rivierherstel van de Leie. Dit herstel van de oude meanders is gelinkt aan de inrichting van de verbinding tussen de Seine en de Schelde: een dossier dat een immense impact heeft op veehouders langs de Leie. Het dossier sleept al meer dan tien jaar aan. De ministers stelden een intendant aan: enerzijds om het vertrouwen te herwinnen en anderzijds om het draagvlak in de Leieregio voor het rivierherstelplan te vergroten.

Moelijke opdracht

De intendanten moeten tegen 2024 de eerste 100 ha in twee deelgebieden realiseren. Omdat het dossier twee provincies behelst, werden er twee intendanten aangesteld: de gouverneurs van West- en Oost-Vlaanderen. Gezien de belangrijke rol van de intendanten heeft Boerenbond hen op het terrein uitgenodigd. Tijdens het terreinbezoek in Oost-Vlaanderen werden twee landbouwbedrijven in Zulte bezocht. De leden van de werkgroep werden ook uitgenodigd en we hebben hen onze bezorgdheden en aandachtspunten meegegeven. ■

Laura Speeckaert, regioconsulent
laura.speeckaert@boerenbond.be

Miek Merveillie
provinciaal secretariaatsmedewerker
westvlaanderen@boerenbond.be

Mieks tip van de week

Fris je EHBO-kennis op!

VORMING Weten hoe je correct kan reageren in een noodsituatie is geen overbodige luxe. Wordt het tijd om die EHBO-kennis wat op te krikken? Dan biedt de vorming 'EHBV: eerste hulp bij vergiftiging', op 15 juni in Roeselare, soelaas. De focus ligt deze keer op gevaarlijke stoffen en ziekten op het bedrijf. De vorming geldt als bijscholing fytoxiciteit en in het kader van GlobalG.A.P. Meer info en inschrijven via westvlaanderen@boerenbond.be of 051 26 03 80. ■

Juist kunnen reageren in een noodsituatie is geen overbodige luxe.

Carbon farming in West-Vlaanderen

KOOLSTOF Wat is carbon farming? Via carbon farming of koolstoflandbouw wordt actief meegewerkt aan een duurzame toekomst. Door specifieke teelttechnieken toe te passen, wordt koolstof in de bodem opgeslagen. Zo vermindert de concentratie aan CO₂ in de atmosfeer. Ook levert het een goede bodemvruchtbaarheid, weerbare gewassen, meer biodiversiteit, minder erosie, een verhoogd waterhoudend vermogen en een betere opname van nutriënten door de plant op.

Provinciaal reglement

De provincie West-Vlaanderen gaat aan de slag met carbon farming en maakte hier een provinciaal reglement voor op. In dit reglement is opgenomen dat landbouwers die aan de slag gaan met carbon farming in de provincie hiervoor financiële steun kunnen aanvragen. Natuurlijk moeten aan enkele aanvraagcriteria worden voldaan zoals land- of tuinbouwer zijn en beschikken over een landbouwnummer, de gronden moeten gelegen zijn in de provincie West-Vlaanderen en er is een limitatieve lijst van toe te passen technieken. Het provinciaal reglement kan je online vinden.

Carbon farming-wandelroute

Landbouwers in Beernem gaan al aan de slag met carbon farming in het Beverhoutsveld. Om ook de burger bewust te maken dat de landbouwer hierin een belangrijke rol kan spelen, lanceren de gemeente Beernem, Inagro en Boeren Natuur de carbon farming-wandelroute. De route is 7,7 kilometer lang. Via borden op de route maken wandelaars kennis met de details van verschillende technieken die de koolstofbewuste landbouwers toepassen.

Om de technieken toe te passen, krijgen de landbouwers ondersteuning van Inagro en Boeren Natuur Vlaanderen. "En dat is nodig, want koolstoflandbouw vraagt tijd en verschillende ingrepen in hun bedrijfsvoering, zowel bij opstart als bij onderhoud", weet Evelien Lambrecht van Inagro. "Landbouwers belonen voor die inzet kan een motivatie zijn om erin te investeren." Die tegemoetkoming is te vinden in een eerlijke prijs voor producten, bijvoorbeeld via CSA-concepten, zelfoogstboerderijen of labels. Maar de vergoeding kan ook via bedrijven die hun CO₂-emissies lokaal compenseren door landbouwers financieel te ondersteunen in hun koolstoflandbouw. ■

Korneel Verslyppe en Patrick Meulemeester
korneel.verslyppe@boeren Natuur.be
patrick.meulemeester@boerenbond.be

Praktische info

Knooppunten van deze route:

Meer info: gemeente Beernem, dienst Landbouw, landbouw@beernem.be, 050 23 11 85

Tijdens een wandeling van 7,7 km maak je kennis met de details van verschillende technieken die koolstofbewuste boeren toepassen.

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop en te koop gevraagd:
Tel. 0475-555834

762

Verschillende

Heeft u **LANDBOUWFOLIE** waar u van af wilt? JERITOP bvba te Aalter biedt u de gepaste recycling oplossing!
Contacteer ons
09 222 00 36
info@jeritop.be

780

Wat te doen met gebruikte **BLOEMPOTTEN** en **PLANTENTRAYS**? JERITOP bvba te Aalter biedt u de gepaste recycling oplossing!
Contacteer ons
09 222 00 36
info@jeritop.be

779

Te koop: Tarwestro 2M x 1,2M x 0,7M
Tel: 0474807750

792

Rollend materiaal

Gezocht:
Tractor klein - groot - smalspoor, merk gn belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

783

Gezocht: verreiker - kniklader minikraan, merk geen belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

784

Onroerend goed te koop

Te koop unieke boerderij met omliggende landbouwgronden. Opp. 6.3 ha. Gelegen Lochristi-Zeveneken. Onmiddellijk vrij bij het verlijden van de akte.
Meer info op immoweb
Tel 0474/67-48-33.

791

Serres

gevraagd **tuinbouwserres** voor afbraak: voorkeur 3,20 en 6,40 kappen absoluut beste bod wij vermaken deze tot hobbyserres voor vrijblijvende offerte
hobbyserresstappaerts@hotmail.com
0495 548279

790

"Gevraagd: chauffeur CE (vervoer van varkens)"

DEWYSE
VARKENS & DEENSE PORCELEN
DEKRIJPE DEENSE ZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL
BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 99 (Hugo)
0495-24 88 11 (Jo)
jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

TRAKTOREN - LANDBOUWMACHINES CONSTRUCTIE
B.V.B.A. **HUYGEBART EN ZOON**

- DEUTZ FAHR TRAKTOREN
- MANITOU VERREIKERS
- FARMTRAC TRAKTOREN EN TOEBEHOREN
- KOMATSU MINIGRAVERS

NIEUW: WEBSHOP
ONLINE BESTELLEN KAN VIA
www.landbouwmachines-huygebaert.be

DEUTZ FAHR BRIEVERSWEG 45 • 8340 MOERKERKE-DAMME
050-500 354 050-501 185
NANCY.LAMOTE@SKYNET.BE
WWW.LANDBOUWMACHINES-HUYGEBART.BE

VERKOOP HOEVES, NER EN GRONDEN LANDELIJK VASTGOED

- Danny De Pauw
0475-55 58 34
- Jo Mullie
0477-52 57 82

AGRO VASTGOED

www.agrovastgoed.be

HEUSDEN Schaffer **IMPORT - VERKOOP VERHUUR - SERVICE**

Schaffer.be 011-68.38.99

ASBESTVERWIJDERING & DAKRENOVATIE VOOR LANDBOUW EN INDUSTRIE

SUBSIDIES VLIJF 30 %

TOM@STEGI.BE | 0476 89 55 55

STEGI CONSTRUCT

PINKSTEREN in Elsегem

Gratis toegang

ZONDAG 5/6/2022

Mis met Gunther Neefs

www.willynaessens.be

Hooibouw & oogst demonstratie **KUHN**

Woensdag 15/06/2022 18u30

I.s.m. uw lokale dealers:

- ✓ Frank AFSCHRIFT
- ✓ Koen VAN HULLE
- ✓ AUDENAERT nv
- ✓ Dirk STORME

PACKO Uitgem 1 9930 Lievegem (Zomergem)

Plaats uw zoekertje in *Boer&Tuinder*

VUL JE ZOEKERTJE ONLINE IN VIA MEDIASERVICE.BE/ZOEKERTJES !

of

VUL HIER UW ZOEKERTJE IN

Per vakje één letter, cijfer, teken of spatie. Invullen in hoofdletters a.u.b.

	Leden	Niet leden
1	VASTE PRIJS € 7,50	VASTE PRIJS € 10,-
2		
3		
4		
5		
6	€ 9,-	€ 12,-
7	€ 10,50	€ 14,-
8	€ 12,-	€ 16,-
9	€ 13,50	€ 18,-
10	€ 15,-	€ 20,-

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Firma: _____
 Naam: _____
 Straat: _____ Nr.: _____
 Postcode: _____ Gemeente: _____
 Tel.: _____ E-mail: _____
 BTW: _____
 Lidnr. Boerenbond: _____

STUREN NAAR

Minstens één week vóór verschijnen opsturen of faxen naar:

Mediaservice   Diestsevest 40, 3000 Leuven
 Tel.: 016/28 63 33, Fax: 016/28 63 39
 info@mediaservice.be

- Via overschrijving op rekening **BE03 7364 0333 7784** op naam van Boerenbond vzw en met vermelding "Zoekertje Boer&Tuinder"
Ik stuur een kopie van bewijs van betaling mee. Zonder bewijs van betaling ontvang ik automatisch een factuur.

Handtekening: _____

Stopzetting van gereserveerde inlassingen dient schriftelijk gemeld te worden.

Advertenties voor de verkoop van honden en katten zijn onderworpen aan het KB van 27/04/2007 (verschenen in het Belgisch Staatsblad van 06/07/2007). Hierdoor is het verboden voor particulieren om honden en katten, zowel gratis als tegen een prijs, te verhandelen zonder vergunning.
 Advertenties onroerend goed: zie Vlaamse regelgeving publi's onroerend goed - www.ruimtelijkeordening.be of kader bij notariële verkopen.
 Mediaservice behandelt uw gegevens met zorg. De gegevens die u opgeeft zullen ons in staat stellen aan uw vraag te voldoen en u regelmatig op de hoogte te brengen van onze verschillende activiteiten. U beschikt op elk ogenblik over het recht tot inzage, wijziging of schrapping. Deze gegevens mogen zonder tegenbericht van u, doorgegeven worden aan derden. U kunt onze privacyverklaring te allen tijde raadplegen via onze website: www.mediaservice.be/privacy.

Mediaservice
 gericht adverteren

GEWENSTE RUBRIEK

- DIEREN**
- stieren
 - runderen
 - varkens
 - schapen
 - geiten
 - paarden
 - struisvogels
- MATERIEEL**
- aanhangers
 - voertuigen
 - tractoren
 - diversen rollend materieel
 - melkinstallaties
- ALLERLEI**
- verschillende
 - huwelijken
 - te huur
 - te koop gevraagd
 - bloemen - planten
 - serres
- WERKAANBOD**
- jobs
- ONROERENDE GOEDEREN**
- te koop / te huur gevraagd
 - te koop / te huur
 - weideseizoen

VERSCIJNINGSDATA

- Aantal inlassingen: _____
- wekelijks
 - tweewekelijks

KOSTPRIJS

TUSSENTOTAAL ZOEKERTJE	=
☐ zoekertje met kader	+ € 2,50
☐ ik wil de reacties op mijn zoekertje laten toekomen bij Mediaservice	+ € 4,-
☐ stuur mij een bewijsnummer a.u.b.	+ € 2,-
TUSSENTOTAAL	=
☐ aantal inlassingen x	=
☐ ik wil een factuur (voor een bedrag kleiner dan € 25,-)	+ € 3,-
TOTAAL	=

agri-door MADE IN BELGIUM BY AGRIDOOR
 Hostede 1 - 8690 Hoogstade
 058 62 86 77
 058/62 86 78
 www.agri-door.be

Kunststof deurblad standaard grijs
 Vochtbestendig
 Hoekkozijn in inox met rubberafdichting
 Slot- en scharnieren in inox-uitvoering
 Kunststofkrukgarnituur met ronde handgrepen

Simply the best

NOTARIËLE AANKONDIGING?
 mail naar info@mediaservice.be
 of bel 016 28 63 33

ALV
 tanks en pompen | tankcontrole
 plaatsen installeren onderhoud | saneren mazouttanks

ALV bvba | Gotevlietstraat 42 | 8000 Brugge | T 050 31 84 87 | www.tc-alv.be

Adverteer in dit vakblad met kwaliteitslabel en bereik uw juiste doelgroep.

PROF B to B press
 Quality label

Dit label waarborgt:

- onafhankelijke redactie
- objectieve informatie
- duidelijk onderscheid reclame en redactie
- vaste verschijningsdata
- correcte, marktconforme tarieven
- jaarlijkse CIM-controle

Met de waarborg van uitgeversfederaties UPP en VUKPP
 Info: info@upp.be of info@vukpp.be

Mediaservice

Laat je opmerken in dit blad

www.mediaservice.be

EERSTE WIJNBOUW BEURS

Voor professionelen en enthousiasten
 Toegang gratis, mits inschrijving - via event Eventbrite

11-12 06 2022
 Waregem Expo
waregemexpo.be

Asbestsanering

- Gecertificeerd asbestsaneerder
- Saneren van asbesthoudende golfplaten.
- Verzorgd gehele traject inclusief al het benodigde papierwerk.

Montage

- Veel ervaring leveren en monteren van dak- en wandbeplating.
- Vakkundig gemonteerd

Lichtstraten en ventilatie

- Produceren alle soorten lichtstraten in eigen huis.
- Volledig op projectspecificatie gemaakt en gemonteerd.

Specialist in complete dak- en gevelrenovaties

Asbestrenovatie
 België

T: +32 (0)4 94 72 99 63
www.asbestrenovatiebelgie.be

MEER INFORMATIE? Kijk op onze website! Of bel en we komen graag bij u langs!

Bespaar met de HyCare-besparingsindex

DIERGEZONDHEID Investeren in hygiëne en zorg en daarbij ook kosten kunnen besparen, dat belooft de HyCare-besparingsindex. Hiermee kan je als veehouder zelf uitrekenen hoeveel je per jaar kan besparen. Bovendien biedt het inzicht in de effecten van de HyCare-methode op het bedrijf. Die methode is gebaseerd op vijf pijlers. Gezamenlijk leiden deze pijlers tot vermindering van het antibioticagebruik, een betere dierengezondheid en een hogere voorspelbaarheid. HyCare is goed voor het rendement, levert goede resultaten op en is bevorderend voor de kosten. Benieuwd naar wat het je kan besparen? Bereken het via onderstaande website. Door de HyCare-methode te handhaven hebben veehouders meer grip op de dagelijkse bedrijfsvoering, waarbij ook alle processen en resultaten continu worden gemonitord. Daarnaast creëert HyCare ook een sterke financiële basis voor de toekomst. Het gaat om kleine investering op weg naar gezondere dieren, minder antibiotica, lagere uitval, verhoogd dierenwelzijn, betere resultaten, meer werkplezier, een sneller schoonmaakproces en hoger rendement. ■

<https://hycare.eu/nl/hycare-nieuws/besparingsindex>

Dankzij de HyCare-besparingsindex kan je én investeren in hygiëne en zorg én kosten besparen.

Fliegl breidt gamma transportwagens uit

MECHANISATIE De Zuid-Duitse machinefabrikant Fliegl breidt haar assortiment getrokken transportwagens uit. Het Duitse familiebedrijf Fliegl bouwt al een ruim assortiment wagens, vanaf een laadvloerlengte van 5,40 meter tot 10 meter en optioneel uitschuifbaar tot 11,20 meter. Deze worden geleverd als modellen met twee assen en draaikrans, met drie assen en draaikrans, als halfgedragen tandemwagens. Verder kunnen de Fliegl-wagens voorzien worden van hydraulische ladingbeveiliging, met hekkens voor en/of achter of naar wens ook zonder hekkens. Voor gewichten vanaf 8000 kg tot 24.000 kg heeft Fliegl de gewenste wagen. Zoals heel veel producten van het Duitse Fliegl zijn ook deze balenwagens volledig gegalvaniseerd. De bodem bestaat altijd uit gegalvaniseerde antislip-profielplaten waardoor er ook geen water kan blijven staan op de bodem. De wagens met ladingbeveiliging worden zo gemaakt dat je ook met geopende hek(ken) met de wagen kan rijden.

Nieuw is de Fliegl DPW210 BL Ultra. Deze 21 tons en 10 meter lange drie-assige wagen is een mooie en niet te zware oplossing voor het transport van kisten en balen. Deze wagen heeft aan één zijde een vaste gegalvaniseerde ladingbeveiliging, en aan de andere kant wordt de lading gezekerd door spanbanden die door één hydraulisch frame op spanning worden getrokken. De spanbanden kunnen een stukje oprekken. Wanneer de balen overmaats zijn geeft dat geen problemen met het sluiten van de zijkant. Er kan met deze Fliegl-wagen ook met geopende zijkant gestuurd en gereden worden op het land. De wagen is voorzien van een stalen bodem, met opstaande randen aan de buitenzijde om het glijden van pallets of kisten te voorkomen. De wagens worden met (lastafhankelijke) luchtremmen en altijd met een COC-document geleverd, naar keuze met 30 of 40 km/uur-goedkeuring. ■

www.ludopauwelsbvba.be

Vaderdag op de boerderij

Het klopt, we vieren Vaderdag pas op 12 juni. Maar ik kom liever iets te vroeg met dit verhaal. Wie weet brengt het mensen op ideeën voor een cadeau of een nieuwe eigen activiteit. En nee, ik hengel hiermee niet naar een cadeau van mijn kinderen. Na de coronaversie in 2021 is het dit jaar in Oost- en West-Vlaanderen opnieuw mogelijk om papa voor vaderdag een ontbijt op de boerderij aan te bieden. Maar liefst negen Oost-Vlaamse en veertien West-Vlaamse bedrijven voorzien een arrangement, in samenwerking met de landbouwdienst of toeristische dienst van hun provincie. De term arrangement mag je letterlijk nemen. Doorgaans valt er naast eten en drinken nog wat te beleven. Je kan de boerderij bezoeken, er spelen of een wandeling maken – al dan niet rond een thema. Het origineelste vind ik de veldversie van een escaperoom voor papa en zijn kinderen. En bij een knuffelschuur kan ik me ook iets voorstellen. ■

Patrick Dieleman
Adjunct-hoofdredacteur Boer&Tuinder
patrick.dieleman@boerenbond.be

“Een ontbijt op de boerderij, misschien een leuke tip voor Vaderdag?”

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Philippe Masscheleyn (directeur)
Nele Kempeneers (hoofdredacteur), Patrick Dieleman (adjunct-hoofdredacteur), Jo Gennez (redactiecoördinator), Liesbet Corthout, Ivan De Clercq, Jan Van Bavel en Bart Vleeschouwers (journalist), Agnes Robeyns (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin (vormgeving).

REDACTIEADRES

Dietssevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 63 01

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Lieze de Bats, Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop), Eleni Baert (administratie), Lies Loens (productie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Frans De Wachter, gedelegeerd bestuurder Boerenbond zvw
Dietssevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM. Gemiddelde oplage per nummer 16.163 ex. Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig. Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar ria.torbeyns@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens van je consultant, het startuur van een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Twitter,
[@boerenbond](https://twitter.com/boerenbond)

Filip en Kaat zetten de deuren van hun Glazen Huis open

“Wij kunnen het gezicht achter onze groenten laten zien”

Filip en Kaat Vandaele-Vandepitte zijn al tuinbouwers sinds 1993. Maar het is pas toen hun kinderen beslisten dat zij geen interesse hadden om het bedrijf verder te zetten, dat ze een nieuwe richting insloegen. Enkele jaren geleden kozen Filip en Kaat resoluut voor verbreding, met een zaaltje en een grote educatieve activiteit. Wie graag een feestje organiseert te midden van het groen, is op deze locatie van harte welkom. Zo ontvangen ze dit voorjaar opnieuw enkele klassen die op het bedrijf komen ontdekken hoe wiskunde en wetenschappen in de praktijk werken: het STEM-onderwijs.

Liesbet Corthout

© FOTO'S: MARCO MERTENS

“Toen we in 1993 het serrebedrijf van mijn vader overnamen, zetten we de bestaande teelten verder: tomaten en sla in de vollegrond”, vertelt Filip. “Toen ik de school verliet en aan mijn vader vroeg: ‘Zeg me nu eens hoe ik een goeie tuinder word’, zei hij mij dat zelfs hij met zijn vele jaren ervaring dat niet kon. En inderdaad: zelfs al teel je in een serre, je werkt met de natuur en die is zo veranderlijk dat ook de teelt elke keer weer anders is.” “De eerste tien jaar plantten we telkens eind januari tomaten. Toen de prijs van energie omhoog ging, hebben we dat opgeschoven naar maart. Er werd in die periode veel gesproken over specialiseren, maar vanwege de slechte prijsvorming kozen wij ervoor om te differentiëren. Rond 2004 zijn wij overgeschakeld op substraatteelt van tomaten, maar we telen nog sla en venkel in de vollegrond. In 2014 zijn er ook komkommers bijgekomen. Na de winter bouwen we ons volledige bedrijf om. Dan komen de verwarmingsbuizen naar beneden en gaan we op substraat telen. Vroeger kozen meerdere bedrijven voor die ombouw, nu zijn het nog enkelingen die dat doen. Het is arbeidsintensief, maar het laat ons toe om in de winter nog sla te telen en in het vroege voorjaar venkel.”

Geen opvolging

“Tegelijk bleek ook dat onze kinderen geen interesse hadden om het bedrijf over te nemen, hoewel ze wel heel gemotiveerd zijn om bij te springen wanneer wij bijvoorbeeld een ontbijt met lokale producten organiseren of een evenement opzetten. Je begint dan toch op een andere manier tegen je bedrijf aan te kijken”, vult Kaat aan. “We twijfelden over een volledige ommezwaai, eventueel een andere teelt. We hadden concrete plannen voor een aardbeienbedrijf, maar toen Filip terugkwam van een inspiratietrip naar Nederland, wist hij een ding heel zeker: dit wil ik niet.” “Ik voelde mezelf goed bij die tomaten. We doen het allemaal graag. Moet ik mezelf dan een nieuwe teelt aanleren en op een grotere schaal gaan werken, met

meer medewerkers? Ik ben niet gemaakt voor zo’n groot bedrijf”, rondt Filip af. “Eigenlijk zaten wij al jaren in het verhaal van de korte keten”, zegt Kaat. “Zelfs al heette dat toen niet zo. Onze thuisverkoop gebeurt niet in een winkel of zo. Net zoals vroeger, toen Filip’s pa nog kweker was, komen de mensen hier langs om onze groenten te kopen terwijl wij aan het sorteren zijn. Een deel van de oogst werd ook op Markt Lokaal verkocht in de ontwijde kerk in Roeselare. Ik maak daarvoor ook zelf tapenade, soepen en zelfs confituren ... best wel intensief. Deze activiteit werd begin dit jaar stopgezet, om ons toe te leggen op de nevenactiviteiten thuis.”

Enthousiasme en respect

“Onze eerste groepen ontvingen we via de veiligen. Die vroegen of ze eens met een klasje op bezoek mochten komen. Zo’n bezoek was altijd wel spannend. Wij wilden dat het bezoek helemaal perfect liep. Maar aan het eind waren we altijd heel tevreden en vonden wij het supertof. Ik ging een cursus onthaal op de boerderij volgen en we gingen officieel van start. Onze dochter volgde een onderwijsopleiding en wilde haar bachelorproef doen over landbouweducatie. Zij kwam hier met haar klas op bezoek en zo zijn wij echt betrokken. Behalve kinderen en jongeren ontvangen we ook groepen volwassenen hier op het bedrijf.”

“Intussen zijn we ingestapt in het project School@Platteland. Dat geeft leerlingen de kans om zichzelf op een andere manier te leren kennen.” Ook Filip is aangenaam verrast door de leerlingen die op het bedrijf komen. “Ik heb het gevoel dat er best wel wat jonge mensen zijn die groene vingers hebben, maar helaas is er zo veel startkapitaal nodig om te starten in onze sector, dat het bijna niet mogelijk is om van nul te beginnen. Ik denk dat er echt wel wat talent verloren gaat. Anderzijds zijn er ook leerlingen die hier komen en aan het einde van de middag vertrekken met de zekerheid dat dit iets is dat ze vooral niet willen doen. Ook voor hen is

dat dus een leerrijke ervaring geweest, ze hebben iets bijgeleerd over wie ze zijn en wat ze willen. En of ze het nu leuk vinden of niet, zonder uitnodiging tonen ze respect voor ons werk. Bijvoorbeeld bij komkommer vertellen wij hen dat dit een heel gevoelige plant is, en leggen we uit dat dit ons inkomen is. En dan oogsten zij die met veel zorg.”

STEM-onderwijs

“De leerlingen die hier nu komen, volgen STEM-onderwijs. Zowel wij als de leerkracht geven les en de taken worden gekoppeld aan de verschillende vakken. Zo leren ze bijvoorbeeld over hefboomwerking of berekenen ze de inhoud van een tank. Maar we laten hen ook uittellen hoeveel plantjes er nodig zijn voor de serre, rekening houdend met de oppervlakte. Ze zijn hier bezig met wiskunde en wetenschappen zonder dat ze het zelf beseffen. We vinden het wel jammer dat er geen klassen komen die voeding studeren of hotelschool.”

“Wij doen ons werk heel graag, maar we willen een ruime blik houden. Als je aan mensen over die mooie job kan vertellen, dan maakt dat het plaatje volledig. Het verruimt je wereld. Ook al ben je aan het werk, terwijl er een feestje aan de gang is. Het is het zalig wanneer de mensen eens kloppen op de ruiten om te zwaaien en benieuwd zijn wat we aan het doen zijn. En bij de bijeenkomsten van mensen die bezig zijn met onthaal op de boerderij, ontmoeten we mensen met dezelfde visie. Dat was echt een eyeopener. Wij werken via de veiligen, en dat gaat goed, maar in tegenstelling tot vroeger is dat nu een vrij anoniem gegeven. Hier kunnen wij het gezicht achter onze groenten laten zien, en dat is fantastisch. En dankzij de hulp van onze familie is het mogelijk om al onze activiteiten te kunnen combineren.” ■

“Na de winter bouwen we ons bedrijf helemaal om.”

Het zit onze boeren niet mee!

Het is te hopen dat het *mollejongen* heeft geregend als jullie dit artikel lezen. Maar momenteel kampen we weer met een heuse droogte. De vruchten zouden zo'n deugd hebben van wat malse regen. Vorig jaar heeft het regelmatig geregend, tot ergernis van de mensen, wat ik heel goed kan begrijpen. Maar voor ons was het gewoon een zalige tijd: no stress, geen extra kosten, gewoonweg een zalige zomer. De velden kregen geregeld een slok water en alle vruchten werden met succes gerooid. Ik weet niet hoe het bij collega's ging, maar bij ons was de oogst heel positief. Met als gevolg dat er een overvloed aan witloofwortels was en daarbij moet ik geen tekeningetje maken.

We gaan een klaagzang neerschrijven. Alles is gigantisch duurder geworden: de meststoffen. We hebben alle meststoffen voor een heel jaar moeten aankopen wegens schaarste, wel aan dubbele prijs. De elektriciteit: ons volledige bedrijf draait op elektriciteit. Gelukkig hebben we het maximum aan zonnepanelen

liggen, anders zou ons bedrijf nog heel moeilijk kunnen ronddraaien. We gaan nu ten strijde trekken tegen de droogte. Onze witloofvelden liggen dit jaar natuurlijk niet rond onze waterput, maar op onze tweede boerderij. Met als gevolg dat we de hele rompslomp mogen huren. Een waterreservoir, water bijhalen enzovoort. Nu is er onlangs beslist dat er een oppompverbod geldt in onze contreien. Dat wil zeggen dat onze mogelijkheden voor een groot stuk ingebonden worden. Gelukkig stelt de gemeente zijn waterputten ter beschikking. Er is één minpunt aan de hele situatie. Die putten liggen aan een veelgebruikt fietspad. Fietsers en tractors zijn niet de beste maatjes. We zorgen toch maar dat de mensen deze winter voedsel op hun bord krijgen. Waarom moeten de hobby's bovenaan het rijtje geplaatst worden?

Als het leven zo doorgaat, zijn onze boeren binnen een tiental jaren nog een zeldzaamheid. En waar gaan ze dan het voedsel vandaan halen? Als mevrouw Demir haar plannen doordrijft, zullen binnen enkele jaren mooie, rendabele bedrijven van de kaart worden geveegd. Het is gewoon onvoorstelbaar. Onze jonge boeren werken zich de naad uit hun lijf en verdienen amper hun kost. Dat kan toch zo niet verder? Niks op de veiling is momenteel geld waard, maar alle kosten lopen hoog op. De mensen willen gerust betalen voor hun eten. Ik zie dat in onze winkel. Mensen gunnen je een loon, maar alle andere factoren moeten het toelaten. Ik heb een hele mooie quote van een klant onthouden, die deze week in de winkel haar inkopen deed: "Ik maak heel veel reclame voor je winkel, mensen zouden veel meer lokaal moeten kopen. Onze boeren steunen zodat ze ons verder kunnen voorzien van eten. Niks supermarkt voor mij. Anders gaan we allemaal eens ons gazon mogen inruilen voor een groentetuintje. Was dat de bedoeling? Ik denk het niet." Daar stond ik dan sprakeloos, en dat is iets wat niet veel gebeurt. Maar haar woorden hebben heel veel deugd gedaan! ■

Mensen zouden veel meer lokaal moeten kopen.

Mark

Landbouwer

Peter

Adviseur SBB

Ons idee van een businessplanoverleg: met beide voeten op de grond

Waar je keuzes maakt, is niet zo belangrijk. Zolang het maar de juiste zijn. Ons idee van samenwerken is méér dan enkel zorgen dat je boekhouding klopt. Als ondernemer wil je een adviseur die met je meedenkt én je ook uitdaagt. Zelfs in het veld.

Samen slim ondernemen
beginnt op sbb.be

Knowledge grows

Extra energie voor meer knollen en opbrengst

Geef uw aardappelen fosfaat
als het écht nodig is

YaraVita[®] Solatrel[®]

YaraVita Solatrel geeft u zekerheid

- Hoge concentratie van uitgebalanceerde voeding
- Extra energie tijdens de knolvulling
- Uitstekend regenvast
- Lange duurwerking

Vraag nu een
offerte aan!

yara.be/solatrel

yara.be/solatrel